

آزمون ۱۴ از ۱۴

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش دوازدهم - جامع نوبت چهارم
(۱۴۰۱/۰۳/۲۷)

ادبیات و علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

فارسی

۱. گزینه ۲ درست است.
واژه‌های دارای معنی مشترک عبارت‌اند از: «سختی - دشواری - گرفتاری» (مورد گزینه چهار) که همگی مترادف با «مخمصه» هستند. در گزینه پاسخ «گرفتاری» به معنی «شخص گرفتار» فاقد معنی مورد نظر است.
۲. گزینه ۴ درست است.
واژه‌هایی که معنی نادرست دارند و اصلاح آن‌ها عبارت‌اند از:
(خَراره: ویژگی نوعی عقرب زرد بسیار سمّی که دمش روی زمین کشیده می‌شود) (سَرپرزدن: توقّف کوتاه) (صبحاح: بامداد- سپیده‌دم- پگاه) (مَرکب: اسب، آنچه بر آن سوار شوند)
۳. گزینه ۳ درست است.
همه معانی واژه‌های فرد:
خفایا: ج خفیه - مخفیگاه (در عبارت متن: جاهای پنهان) بلامعارض: بدون رقیب
شاب: برنا - جوان
لطایف: ج لطیفه - نکته‌های دقیق و ظریف - دقایق - سخنان نرم و دلپذیر
۴. گزینه ۱ درست است.
سه غلط املائی و شکل درست هر یک عبارت‌اند از:
* معوای ← مأوای * صهنهای ← صحنهای * طرب‌افضای ← طرب‌افزای
۵. گزینه ۱ درست است.
غلط‌های املائی و اصلاح هر یک از آن‌ها به ترتیب:
۱) محمل ← مهمل / محضور ← محذور ۲) آذرم ← آزرم
۳) بدون غلط املائی ۴) امتناء ← امتناع
۶. گزینه ۲ درست است.
غلط‌های املائی و اصلاح آن‌ها:
* مشک‌بیز ← مشک‌بیز * طوفنده ← توفنده * یقمای ← یغمای
۷. گزینه ۳ درست است.
گزینه پاسخ منتسب به «پابلو نرودا» است.
۸. گزینه ۲ درست است.
بررسی آرایه‌های گفته‌شده:
۱) «لاله‌ها - باغ» به ترتیب استعاره از «شهدا - کشور ایران» * مصراع دوم پارادوکس دارد (خموشی و فریاد داشتن).
۲) «دمی - کف» به ترتیب مجاز از «لحظه‌ای - دست» * بیت فاقد ایهام است.
۳) «دریای خون» اغراق دارد. * بین «در - سر» جناس ناهمسان دیده می‌شود.
۴) تشبیه «قطره باران به گوهر یک‌دانه» * «قطره باران» استعاره از «اشک» است.
۹. گزینه ۴ درست است.
بررسی استعاره‌های هر گزینه:
۱) در این بیت محبوب شاعر به «شاه، ماه، زهره (رخ چون ماه- جبین چون زهره)، درّ درشت و گوهر بی‌نظیر» تشبیه شده است. بیت فاقد استعاره است.
۲) استعاره و جان‌بخشی بر «شقایق»
۳) استعاره و جان‌بخشی بر «نسیم» * «باغ» استعاره از «دنیا / ایران» - «گل» استعاره از «انقلاب / خاطرات و مبارزه‌ها» است
۴) استعاره و تشخیص بر «بلبل - طبع» * «شکر - بادام» به ترتیب استعاره از «لب و چشم محبوب» است.

۱۰. گزینه ۴ درست است.

بررسی آرایه‌های بیت:

جناس: بین (تا- تاج) (بر - سر) (غزال - غزل) * استعاره: «غزال» استعاره از محبوب زیبارو * حس آمیزی: «شهریاری شیرین است» * تشبیهات: «تاج عشق» «شهر غزل» * بیت فاقد آرایه‌های دیگر است.

۱۱. گزینه ۱ درست است.

بررسی آرایه‌های خواسته‌شده در گزینه پاسخ:

استعاره: «ساقی - باده - جام - مدام» به ترتیب استعاره از واسطه فیض الهی (پیر) - عشق - دل - عشق الهی «ایهام: «از این دست» به دو معنی ۱- با دو دستت ۲- به این صورت * «مدام» به دو معنی ۱- دائمی ۲- شراب که استعاره از «عشق» است.

بررسی آرایه‌ها در گزینه‌های دیگر:

۲) فاقد استعاره و ایهام («جولان» در مصراع اول به معنی «مرز لبنان و سوریه» با مصراع دوم به معنی «با تاخت و تاز» جناس همسان دارند).

۳) فاقد ایهام («گرفتن» در این بیت فقط به معنی «تحت تسلط در آوردن» است و «باز» به معنی «مجدداً») استعاره و تشخیص بر «غم».

۴) فاقد ایهام («کشیدن» در این بیت فقط به معنی «حمل کردن» است). استعاره و جان‌بخشی بر «ناله- گوش اجابت»

۱۲. گزینه ۳ درست است.

تعداد ترکیبات وصفی و اضافی عبارت‌اند از:

۱) ترکیب وصفی (آن‌گاه - صدای بلند: ۲ مورد) ترکیب اضافی (تحریر مشق - درس تاریخ / تکرار درس / درس خویش ۴ مورد)

۲) ترکیب وصفی (ساعت‌های دراز: ۱ مورد) ترکیب اضافی (عمر خویش: ۱ مورد)

۳) ترکیب وصفی (لباس ژنده- لباس معمول- هر روز: ۳ مورد) ترکیب اضافی (لباس روز: ۱ مورد)

۴) ترکیب وصفی (آن روز: ۱ مورد) ترکیب اضافی (بیم آن- مورد عتاب- عتاب معلم: ۳ مورد)

۱۳. گزینه ۳ درست است.

بررسی موارد خواسته‌شده:

۱) مدتی در گفت‌وگوی [است: محذوف به قرینه لفظی] و عاشق اندر جست‌وجوست (هر دو فعل اسنادی)

۲) «بگردیم» به معنی چرخیدن؛ غیراسنادی است.

۳) بی‌وفا یارم (یار بی‌وفا هستم: اسنادی) که پیراهن همی‌درم، نه پوست [همی‌درم: غیراسنادی]

۴) است (هر دو فعل اسنادی)

۱۴. گزینه ۲ درست است.

نثر روان رباعی زیر به تشخیص نقش‌ها کمک می‌کند:

ای [حضرت عباس: منادای محذوف] کعبه [نهاد] به داغ ماتمت / نیلی پوش [مسند] [شده است: فعل اسنادی محذوف] و فرات

از تشنگی‌ات در جوش و خروش [شده است: فعل اسنادی محذوف]

من نشنیدم که دریایی [نهاد] جز تو که فرات رشحه‌ای [مسند] از یم تو است، مشک به دوش کشد.

توجه (۱) جمله «فرات رشحه‌ای از یم توست» جمله معترضه است.

توجه (۲) ترتیب نقش‌ها در رباعی با جابه‌جایی همراه است.

۱۵. گزینه ۴ درست است.

صفات خواسته‌شده به ترتیب:

الف) روان (در مصراع دوم): صفت فاعلی (حالیّه، قیدساز) ب) نوشتنی: صفت لیاقت

ج) نگارین: صفت نسبی د) کشته: صفت مفعولی

۱۶. گزینه ۱ درست است.

بررسی نقش‌های دستوری در گزینه پاسخ:

الف) یزدان (نهاد) ت (تو را: مفعول) انباز (مسند) همی‌کرده [است] (فعل اسنادی)

- د) تو (نهاد محذوف) بسی راز نهانی را (مفعول) عیان (مسند) سازی (فعل اسنادی)
 توجه ۱: «یافتن» در گزینه (ب) به معنی «به دست آوردن - پیدا کردن» جمله سه جزئی با مفعول ایجاد می کند
 توجه ۲: در گزینه (ج) «را» فک اضافه یا نقش نمای متممی است و در نتیجه در این گزینه جمله سه جزئی با مسند مشهود است.
۱۷. گزینه ۲ درست است.
- ردیف به واژه‌های تکراری با معنی یکسان در انتهای مصراع‌ها یا ابیات گفته می‌شود. در گزینه پاسخ «می‌زد» در مصراع اول به معنی «ساز زدن، نواختن» و در مصراع دوم به معنی «سپایش و برخورد» است.
۱۸. گزینه ۴ درست است.
- مفهوم درست گزینه پاسخ؛ «تسلط تقدیر بر امور و تقارن خوشی و ناخوشی» است.
۱۹. گزینه ۱ درست است.
 مفهوم هر یک از ابیات:
 ۱) و عبارت سؤال: انسان است که به هر جایگاهی ارزش می‌دهد. (توجه: کق: رمز «کقولّه» است).
 ۲) برتری آفرینش انسان (خاک جسم و جان پاک او) بر پدیده‌ها
 ۳) تأثیر نیک همنشین خوب (۴) تحذیر از همنشینی با افراد بد
۲۰. گزینه ۳ درست است.
 مفهوم هر یک از ابیات:
 ۱) شب و روز من با شکوه و ناله همراه است. (۲) بیهودگی نادیده انگاشتن ذوق و فریحه (۳) بیان بی‌وفایی دوستان و وفاداری من (۴) تأکید بر امیدواری (در پس ناامیدی)، فرج (در پس سختی)
۲۱. گزینه ۲ درست است.
 مفهوم گزینه‌های دیگر:
 ۱) تقاضای عفو پیش از روز جزا (۳) تقاضای رحم پروردگار (۴) توجه به کرم و لطف پروردگار
۲۲. گزینه ۱ درست است.
 وادی سوم، وادی «معرفت» نام دارد که در گزینه پاسخ مشهود است.
 وادی مربوط به ابیات دیگر: (ج) طلب (ه) استغنا
۲۳. گزینه ۳ درست است.
 مفهوم گزینه پاسخ: «تأکید بر جنس جسم انسان که از خاک است» و گزینه‌های دیگر: «هبوط، از بلندی به پستی آمدن، نزول روح از عالم نورانی به عالم مادی» است.
۲۴. گزینه ۱ درست است.
 مفهوم گزینه پاسخ، کلام و گفتار نرم در جهت پندپذیری افراد است.
 مفهوم گزینه‌های دیگر به ترتیب: «یادآوری نزدیکی مرگ و قیامت - همسویی گفتار و نوشتار - شرمندگی خردمند و زیر لب سخن گفتن او» است.
۲۵. گزینه ۴ درست است.
 مفهوم عبارت سؤال و گزینه پاسخ: پرهیز از فریب دادن دیگران و خود بزرگبینی / نفی تظاهر و ریاکاری در جهت فریب دادن افراد.
 مفهوم گزینه‌های دیگر:
 ۱) و ۳) توصیه به ترک تعلقات (۲) برتری سخن عشق (برتری عشق)

عربی، زبان قرآن

۲۶. گزینه ۳ درست است.

خطاها به ترتیب:

۴) ترجمه نشدن لنا

۲) شده بود

۱) گردانده‌اند

(عربی دهم درس ۶) (عربی یازدهم درس ۴)

۲۷. گزینه ۱ درست است.

خطاها به ترتیب:

- (۲) چیزی که بهتر است. ترجمه «ترک» دوم (۳) با خوبی
(۴) در برابر. با بهترین‌ها (عربی دهم درس ۵) (عربی یازدهم درس ۳)

۲۸. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

- (۱) آرزومندانه
(۲) ضعیف نمی‌کند. ادامه می‌دهیم
(۳) ضعیف شویم (عربی دوازدهم صفحه ۲۰ و ۸۱- قواعد درس ۴)

۲۹. گزینه ۳ درست است.

خطاها به ترتیب:

- (۱) خواهند رسید (۲) زنده‌اش (۴) محقق کن (عربی دوازدهم صفحه ۵۴)

۳۰. گزینه ۲ درست است.

خطاها به ترتیب:

- (۱) نادانی (۳) دانش آموختن. تا (۴) عذرمان (عربی دهم صفحه ۴۳)

۳۱. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

- (۱) عقل‌ها، کسی نیست
(۳) تکلیف. گل (عربی دوازدهم درس ۱ و ۵)
(۲) تنها. تکالیفمان. ترجمه من

۳۲. گزینه ۲ درست است.

خطاها به ترتیب:

- (۱) ماندگار کنی (۳) ماندگار شدن. فروتنی کن (۴) می‌خواهی. ماندگار کنی (عربی یازدهم صفحه ۳)

۳۳. گزینه ۱ درست است.

رد سایر گزینه‌ها:

- (۲) لاتصدَّق: باور کرده نمی‌شود (۳) کان ل: داشت (۴) خمسین: پنجاه
(عربی دهم صفحه ۶۵ و ۶۸ و ۲۰ و ۳)

۳۴. گزینه ۳ درست است.

ترجمه درست: جوان دوستی‌اش با مرد فاضل را پنهان نکرد.

- (عربی دهم صفحه ۴۸ و ۴۹ و ۷۸) (عربی یازدهم صفحه ۲۰ و ۶۸ و ۵۱ و ۶۳)

۳۵. گزینه ۲ درست است.

بداية الحياة الجديدة: شروع زندگی جدید (عربی دوازدهم صفحه ۶۹ و ۵۱ و ۶۸)

ترجمه درک مطلب:

زرافه یکی از انواع حیوانات پستاندار آفریقایی و بلندترین حیوان خشکی است که در جنگل‌هایی زندگی می‌کند که درختان و بوته‌های پراکنده دارد و با زبان دراز خود گاهی شاخه‌ای از ارتفاع حدود شش متری را می‌خورد. نوشیدن آب خطر شکار آن‌ها را شکل می‌دهد؛ زیرا آن‌ها نمی‌توانند آنچه را که در اطرافشان می‌گذرد ببینند، و خوابیدن برای زرافه‌ها هنگامی که به پشت (پشت سر) می‌خوابند، همچنین نه سی دقیقه در روز روی پاها، تهدیدی است آن به‌خاطر طول و وزن آن‌ها است. بنابراین زرافه دیگری در حالی که زرافه‌های دیگر می‌خوانند مراقب خطرات احتمالی است. هوش زرافه‌ها عاملی در سرعت رفتار آن‌هاست و از دم آن‌ها به‌عنوان دستبند شانس استفاده می‌شود.

۳۶. گزینه ۱ درست است.

توضیح: با توجه به متن که در خصوص خطر خواب هنگام به پشت خوابیدن است، این گزینه درست نیست.
رد سایر گزینه‌ها:

(۲) زندگی جمعی زرافه‌ها خطر را هنگام خواب از بین می‌برد.

(۳) طول و وزن زرافه هنگامی که به پشت می‌خوابد، آن را تهدید می‌کند.

(۴) زرافه در روز (۲۴ ساعت) سی دقیقه روی پاهایش می‌خوابد.

۳۷. گزینه ۳ درست است.

توضیح: با توجه به مفهوم متن، خطر شکار زرافه هنگام نوشیدن آب است، نه تکان دادن دم و خوردن شاخه‌های درختان و مراقبت از همدیگر.

۳۸. گزینه ۱ درست است.

در متن به این مورد اشاره شده که زرافه در مناطقی زندگی می‌کند که درختان و درختچه‌هایی دارد؛ پس نمی‌تواند خشک باشد. بنابراین (المناطق الجافه) غلط است.

۳۹. گزینه ۲ درست است.

در متن گفته شده که زرافه وقتی به پشت می‌خوابد به خاطر طول و وزن سنگین نمی‌تواند فرار کند. بنابراین بر روی پا می‌خوابد.

۴۰. گزینه ۴ درست است.

(۱) مزید ثلاثی من باب تفعّل (۲) مجهول (۳) لازم

۴۱. گزینه ۱ درست است.

(۲) بزیاده حرفین (۳) فاعله أذیال (۴) معلوم. فعل مع فاعله

۴۲. گزینه ۳ درست است.

(۱) ألسنن (۲) مفرده سن. مبنی (۴) جمع. مبنی

۴۳. گزینه ۴ درست است.

اعراب درست کلمات خطا به قرار زیر است:

(۱) مؤسّسه (۲) سننّین (۳) تبادُل

(عربی دوازدهم صفحه ۸ و ۴۲) (عربی یازدهم صفحه ۱۵ و ۴۷)

۴۴. گزینه ۱ درست است.

وقود یعنی سوخت که در طبیعت یافت می‌شود؛ در حالی که در این گزینه آمده است: لا یوجد فی الطبیعه.

(عربی دهم صفحه ۷۴)

۴۵. گزینه ۲ درست است.

در این گزینه کلمه خاسرین خبر فعل ناقص است و حال نیست.

رد سایر گزینه‌ها:

(۱) صغیرا: حال (۳) و هو یضحک / و هو یبکی: حال (۴) مبتسمین: حال

(عربی دوازدهم درس ۲)

۴۶. گزینه ۴ درست است.

سؤال، مفعول مطلق نوعی را می‌خواهد.

رد سایر گزینه‌ها:

(۱) اکراما: مفعول مطلق تأکیدی است. (۲) رؤیه: مفعول مطلق تأکیدی است.

(۳) خطاب: مضاف‌الیه است، نه مفعول مطلق. (عربی دوازدهم درس ۴)

۴۷. گزینه ۳ درست است.

رد سایر گزینه‌ها:

(۱) إِنْ: حرف مشبهه (إِنْ + ه) (۲) ما من: ادات نفی (۴) ما أسرع: چه شتابان است (عربی یازدهم درس ۳) (عربی دوازدهم درس ۳)

۴۸. گزینه ۱ درست است.

منفی فعل مستقبل به شکل لَنْ + مضارع می‌آید: لَنْ أَكْتُبَ (عربی یازدهم درس ۵)

۴۹. گزینه ۳ درست است.

مبتدایی را می‌خواهیم که اسم مفعول باشد:

(۱) علامه اسم مبالغه است. (۲) الصادق اسم فاعل است. (۴) أحب اسم تفضیل است. (عربی یازدهم درس ۱ و ۲)

۵۰. گزینه ۲ درست است.

رد سایر گزینه‌ها:

(۱) المتفرجین مبتدا است و باید به شکل المتفرجون بیاید. (۳) المتفرجین نایب فاعل است و باید المتفرجون بیاید.

(۴) المتفرجین فاعل است و باید المتفرجون بیاید.

(عربی دهم درس ۵ و ۶)

دین و زندگی

۵۱. گزینه ۲ درست است.

بخش اول: هرکس مالک چیزی باشد، حق تصرف و تغییر در آن را دارد. به این حق تصرف، ولایت و سرپرستی می‌گویند. (صفحه ۱۹ دوازدهم)

بخش دوم: اگر کسی معتقد به شرک در خالقیت باشد، معتقد به شرک در مالکیت نیز خواهد بود. (صفحه ۲۱ دوازدهم)

۵۲. گزینه ۳ درست است.

نوعی دیدن وجود دارد که نه تنها امکان‌پذیر است، بلکه از برترین هدف‌های زندگی است و هر کس باید برای رسیدن به آن تلاش کند. این مرتبه «دیدن خدا به وسیله قلب» و ملاقات با خداست. (صفحه ۱۴ دوازدهم)

۵۳. گزینه ۱ درست است.

بخش اول: فرمایش پیامبر (ص) «اللهم لاتکلی الی نفسی» نتیجه افزایش خودشناسی و در نتیجه درک بیشتر فقر و نیاز و افزایش بندگی است. (صفحه ۱۰ و ۱۱ دوازدهم)

بخش دوم و سوم: حدیث نبوی (ص) «لا تفکروا فی ذات الله» نهی از تفکر در ذات و چیستی خداوند است. (صفحه ۱۳ دوازدهم)

۵۴. گزینه ۴ درست است.

جریان تکفیری در سال‌های اخیر در برخی کشورهای اسلامی رشد کرده است. آن‌ها معتقدند توسل به پیامبران و معصومین شرک است و طلب دعا و شفیع قرار دادن دیگران برای اینکه خدا انسان را ببخشد، شرک است. (صفحه ۲۴ دوازدهم)

۵۵. گزینه ۳ درست است.

خداوند در آیه ۴۳ سوره فرقان می‌فرماید: «آیا دیدی آن کسی را که هوای نفس خود را معبود خود گرفته! آیا تو ضامن او می‌باشی و به دفاع از او برمی‌خیزی؟» (صفحه ۳۳ دوازدهم)

۵۶. گزینه ۲ درست است.

بخش اول: خداوند در آیات سوره عنکبوت می‌فرماید: «آیا مردم گمان می‌کنند همین که بگویند ایمان آورده‌ایم، رها می‌شوند و مورد امتحان قرار نمی‌گیرند؟» (صفحه ۶۷ دوازدهم)

- بخش دوم: خداوند در آیات سوره اعراف می‌فرماید: «و کسانی را که آیات ما را تکذیب کردند، به تدریج گرفتار غذایشان خواهیم کرد.» (صفحه ۶۷ دوازدهم)
۵۷. گزینه ۱ درست است.
- بخش اول: خداوند در سوره یس می‌فرماید: «ای فرزندان آدم! آیا با شما عهد نکردم که شیطان را نپرستید که او برای شما دشمنی آشکار است.» (صفحه ۴۸ دوازدهم)
- بخش دوم: پرسش منفی است و چهل روز تلاش برای اخلاص، راهکاری برای دستیابی به ثمرات اخلاص است. (صفحه ۴۸ دوازدهم)
۵۸. گزینه ۴ درست است.
- رفتار محبت‌آمیز خداوند با بندگان و خودداری از تنبیه و حفظ آبروی بندگان گناهکار، جلوه‌هایی از صفت الهی «سبقت رحمت بر غضب» است. (صفحه ۷۳ دوازدهم)
۵۹. گزینه ۱ درست است.
- برخی از افراد منافع و تجارتشان در گسترش و افراط در تمایلات مادی است و دنبال حریص‌تر شدن مردم هستند. این افراد بر استفاده متعادل از تمایلات، نام منع می‌گذارند تا این‌گونه القاء کنند که اسلام انسان را از تمایلات و امیال منع کرده‌است. «و پرید الذین ...» (صفحه ۸۶ دوازدهم)
۶۰. گزینه ۳ درست است.
- حضرت امیرالمؤمنین (ع) می‌فرماید: «کسی که درباره معاصی زیاد فکر کند، گناهان او را به‌سوی خود می‌کشاند.» (صفحه ۸۸ دوازدهم)
۶۱. گزینه ۴ درست است.
- هر کس نگران عاقبت کار خود است، به‌روشنی درمی‌یابد که تکیه بر خداوند و اعتماد به دستوره‌های او هرگونه نگرانی را نسبت به آینده از بین می‌برد. (صفحه ۱۰۹ دوازدهم)
۶۲. گزینه ۴ درست است.
- خداوند در سوره فرقان می‌فرماید: «کسی که بازگردد (توبه کند) و ایمان آورد و عمل صالح انجام دهد، خداوند گناهان آنان را به حسنات تبدیل می‌کند.» (صفحه ۹۷ دوازدهم)
۶۳. گزینه ۲ درست است.
- بخش اول: خداوند در سوره اسراء می‌فرماید: «به زنا نزدیک نشوید که قطعاً عملی بسیار زشت و راهی ناپسند است.» (صفحه ۱۱۲ دوازدهم)
- بخش دوم: خداوند در سوره عنکبوت می‌فرماید: «و نماز را به‌پا دارید که نماز از کار زشت و ناپسند بازمی‌دارد.» (صفحه ۱۳۰ دهم)
۶۴. گزینه ۲ درست است.
- پیامبر اکرم (ص) و امام علی (ع) از دلاوران زمان خود بودند و در تمام جنگ‌ها شجاعانه می‌جنگیدند. البته قوی شدن بدن وقتی ارزشمند است که قوت بازو سبب تواضع و فروتنی انسان شود و نه فخرفروشی بر دیگران. (صفحه ۱۱۶ دوازدهم)
۶۵. گزینه ۳ درست است.
- امام رضا (ع) می‌فرماید: «فرشتگان شیفته دوستی با دانشمندان هستند.» (صفحه ۱۳۹ دوازدهم)
- پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «برترین جهاد، سخن حقی است که انسان در مقابل سلطانی ستمگر بر زبان آورد.» (صفحه ۱۴۰ دوازدهم)
۶۶. گزینه ۴ درست است.
- قانون «نفی سبیل» برگرفته از آیات سوره نساء و قاعده «لاضرر...» برگرفته از فرمایش پیامبر اکرم (ص) است. (صفحه ۳۱ یازدهم)
- قانون «نفی سبیل» روابط سیاسی و اقتصادی و فرهنگی را با سایر کشورها تنظیم می‌کند. (صفحه ۵۸ یازدهم)
۶۷. گزینه ۱ درست است.
- بخش اول: پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «اگر در بحبوحه جنگ یکی از مشرکان خواست تا در مورد حقیقت اسلام مطالبی بداند، او در پناه اسلام است تا کلام خدا را بشنود ... آنگاه او را به جایی که احساس امنیت کند برسانید ...» (صفحه ۷۱ یازدهم)

بخش دوم: این توصیه ایشان، به موضوع سختکوشی در هدایت مردم مربوط است. (صفحه ۷۰ یازدهم)

۶۸. گزینه ۴ درست است.

در میان سکوت بنی هاشم در برابر درخواست پیامبر اکرم (ص) برای یاری دین اسلام، حضرت علی (ع) که نوجوانی بیش نبود برخاست و گفت: «من یار و یاور تو خواهم بود.» و این درخواست سه بار تکرار شد و تنها علی (ع) قاطعانه اعلام آمادگی نمود. (صفحه ۸۴ یازدهم)

۶۹. گزینه ۱ درست است.

شرط مدیر و مدبر بودن از ویژگی‌های ولی فقیه است که لزوماً مرجع تقلید با وجود آراستگی به صفات و شرایط مهم، از آن برخوردار نیست. (صفحه ۱۷۴ و ۱۷۵ یازدهم)

۷۰. گزینه ۲ درست است.

امام علی (ع) در وصف بندگان عزتمند خداوند می‌فرماید: «خالق جهان در نظر آنان بزرگ است؛ از این جهت غیر خدا در نظرشان کوچک است.» (صفحه ۱۹۹ یازدهم)

۷۱. گزینه ۳ درست است.

خوردن گوشت حیوان حرام گوشت و باطل کردن عمدی روزه با خوردن آن موجب کفاره جمع می‌شود و علاوه بر قضای روزه باید کفاره جمع داد. (صفحه ۱۳۲ و ۱۳۷ دهم)

۷۲. گزینه ۱ درست است.

کسی که غسل بر او واجب است، اگر عمداً تا اذان صبح غسل نکند یا اگر وظیفه‌اش تیمم است عمداً تیمم نکند، نمی‌تواند روزه بگیرد و اگر در اثر سهل‌انگاری غسل را به تأخیر بیندازد تا وقت تنگ شود، می‌تواند با تیمم روزه بگیرد، اما در مورد غسل نکردن معصیت کار است. (صفحه ۱۳۷ دهم)

۷۳. گزینه ۲ درست است.

خداوند در سوره مائده از شراب و قمار، بت‌پرستی و تیرک‌های بخت‌آزمایی به‌عنوان امری پلید و کاری شیطنی یاد می‌کند که دوری از آن سبب رستگاری می‌شود. (صفحه ۱۳۳ دهم)

۷۴. گزینه ۳ درست است.

میزان موفقیت انسان در رسیدن به هدف‌های بزرگ به میزان تسلط او بر خویشتن و تقوا و خودنگهداری بستگی دارد. (صفحه ۱۳۵ دهم)

۷۵. گزینه ۴ درست است.

براساس آیات سوره آل عمران، اهل تقوا گاهی نیز دچار ارتکاب اعمال زشت می‌شوند، ولی به یاد خدا افتاده و برای گناهان خود طلب آمرزش می‌کنند. (آیات ۱۳۲-۱۳۵ سوره آل عمران) (صفحه ۸۴ دهم)

فرهنگ و معارف اقلیت‌های دینی

۵۱. گزینه ۲ درست است.

آنگاه که میدان دید انسان از دایره تنگ ظواهر فراتر رفت و متوجه مبدأ هستی شد، در این صورت او پایگاه مهمی برای خارج شدن از حوزه جاذبه خود به‌دست آورده است. در این حالت او می‌تواند دل از خود کنده و خداپرستی را به جای خودپرستی برگزیند. صفحه ۸۴ کتاب دهم جهان آخرت و بهشت برین که منزلگاه ابدی پرهیزکاران و بندگان خاص خداوند است، تعلق به جهان ملکوت و عالم بالا داشته و واقعیت‌های مربوط به آن بسی برتر و باعظمت‌تر از آن است که در ظرف الفاظ بگنجد. مثل جهان پس از مرگ نسبت به دنیا از یک جهت مثل جهان خارج است نسبت به عالم رحم. صفحه ۷۷ کتاب دوازدهم

۵۲. گزینه ۳ درست است.

انسان از نظر ابعاد روحی و از نظر آنچه بعداً شخصیت انسانی او را می‌سازد، موجودی بالقوه است. یعنی بذر ارزش‌های انسانی در وجود او به‌صورت یک سلسله استعدادها نهفته است. ... چنین نیست که هر انسانی خودبه‌خود به این ارزش‌ها دست یابد، بلکه بروز این استعدادها نیازمند عامل مهم تربیت است. صفحه ۹۰ کتاب یازدهم برای آفرینش انسان هدف و مقصد بسیار باعظمتی است که بیان شکوه و جلال آن هرگز در ظرف الفاظ نمی‌گنجد؛ زندگی در

بهشت جاوید الهی و در جوار رحمت خداوند رحمان. صفحه ۸۰ کتاب دوازدهم

۵۳. گزینه ۱ درست است.

اراده‌ای که متکی بر بصیرت و آگاهی نباشد، از قدرت چندان بر خوردار نیست و به زودی از بین می‌رود، اما بصیرت و معرفت پشتوانه محکمی برای اراده به‌شمار می‌رود. صفحه ۸۶ کتاب دهم

کسانی که در مرتبه زندگی حیوانی باقی مانده و از حیات ملکوتی انسانی بی‌خبر مانده‌اند، خیال می‌کنند حیات انسانی همان است که آن‌ها دارند؛ در نتیجه زبان به اعتراض می‌گشایند و نبودن آن را بر بودنش ترجیح می‌دهند، اما اگر پا را از این مرحله فراتر بگذارند و گوشه‌ای از شکوه معنوی هدف والای خلقت را درک کنند، حقیقت بر آن‌ها آشکار شده و دست از این قبیل اعتراض‌ها برخواهند داشت. صفحه ۸۰ کتاب دوازدهم

۵۴. گزینه ۴ درست است.

خودخواهی در انسان غریزه‌ای است که از دست به دست هم دادن کلیه امیال غریزی به دست می‌آید و لذا از قدرت فوق‌العاده‌ای برخوردار است. صفحه ۷۶ کتاب دهم

انسان به‌طور فطری به دنبال گمشده‌ای است که تا او را نیابد آرام و قرار نمی‌گیرد. این گمشده، گمگشته پیدایی است که از یک سوی از رگ گردن به او نزدیک‌تر و از سوی دیگر از او مستور است. صفحه ۷۸ کتاب دوازدهم

۵۵. گزینه ۳ درست است.

این عالم از آن جهت که ما با حواس خود با آن سر و کار داریم، محسوس و ملموس ماست. بنابراین نیازمند به معرف و معلمی برای اینکه به وجود چنین جهانی معتقد بشویم، نیستیم. نیازمندی ما به معلم و تعلیم و تحقیق برای آشنا شدن بیشتر با حقایق آن است، اما این حواس برای ایمان و اعتقاد به جهان غیب کافی نیست. برای ایمان و اعتقاد به جهان غیب و اطلاع از بعضی خصوصیات آن، معلم و راهنمایی لازم است تا دیده عقل و دل انسان را به سوی جهان غیب بگشاید. صفحه ۸۳ کتاب یازدهم

۵۶. گزینه ۲ درست است.

یکی از اختلافات اساسی بین حیات دنیوی و زندگی اخروی انسان در این است که در این جهان به علت وجود حائل‌ها میزان ادراک انسان محدودتر و در نتیجه احساس لذت یا الم نیز ضعیف‌تر و ناقص‌تر است. صفحه ۷۶ کتاب دوازدهم

۵۷. گزینه ۱ درست است.

در جهان آخرت پرهیزکاران و بندگان صالح خدا به دنبال عمری مجاهدت در راه حق و کمال، بالاخره پا در بهشت الهی می‌گذارند و به آن مطلوب حقیقی و مقصد نهایی نائل می‌شوند و در جوار رحمت او به انواع برخورداری‌ها و موهبت‌ها دست می‌یابند و چون مطلوب نهایی خود را بازمی‌یابند، در نتیجه خواستار هیچ‌گونه تغییری وضعی نمی‌شوند. صفحه ۷۹ کتاب دوازدهم

۵۸. گزینه ۴ درست است.

آدمی برای اینکه بتواند گام در عالم انسانیت و کمال بگذارد و از آن خارج نشود، باید غرایز حیوانی و تمایلات نفسانی خود را محدود کند و از حریم لازم تجاوز ننماید. صفحه ۶۹ کتاب دهم

پیشوایان دین فرموده‌اند: «آنچه را برای خود می‌خواهید، برای دیگران نیز بخواهید.» این دستور نشان‌دهنده این است که تنها خارج شدن از خودخواهی کافی نیست، بلکه به دنبال آن باید به تحصیل فضیلت نیز پرداخت. صفحه ۸۷ کتاب دهم

۵۹. گزینه ۱ درست است.

تنها چیزی که در بازار حقیقت و در روز آشکاری حق برای انسان منشأ سعادت و نجات است، قلبی مصون از آلودگی‌ها و دلی محفوظ از آثار سوء گناهان است؛ دلی که خالص برای خدا بوده و جز برای او و به یاد او نمی‌تپد. «چیست توحید خدا آموختن / خویشتن را پیش واحد سوختن» صفحه ۷۴ کتاب دوازدهم

۶۰. گزینه ۳ درست است.

پی بردن به راز خلقت انسان و فلسفه حیات او که مستلزم شناسایی مجموعه جهان خلقت و کشف آغاز و انجام و مسیر و هدف حرکت کاروان جهان خلقت است، از توان این انسان محصور در عالم طبیعت خارج است؛ چراکه «حاطه جزء بر کل محال است» پشه کی داند که این باغ از کی است / در بهاران زاد و مرگش در دی است

باید توجه داشت که سایر ابیات بر نارسا بودن جزءنگری دلالت دارد، نه عدم احاطه جزء بر کل. صفحه ۷۷ کتاب یازدهم

۶۱. گزینه ۴ درست است.

چنین نیست که اگر کسی عمل صالحی را با نیت خالص انجام دهد، آثار معنوی آن از بین رفتنی نیست، بلکه چه بسا با تغییر

نیت و انجام اعمالی چند، آن عمل را ضایع و بی‌نتیجه گرداند. صفحه ۷۴ کتاب دوازدهم شناخت و معرفت خداوند تنها در شناخت عقلی و فکری محدود نمی‌گردد، بلکه مراتب بالاتری از معرفت خداوندی را باید در معرفت قلبی جستجو کرد. صفحه ۵۵ کتاب دهم

۶۲. گزینه ۴ درست است.

صفات و حالاتی که در قلب و روح خود داریم و نیات و اندیشه‌هایی که در سر می‌پرورانیم، همگی دست به دست هم داده و سیمای حقیقی یا چهره باطنی ما را تشکیل می‌دهند. صفحه ۷۲ کتاب دوازدهم درک کامل معنای وجود انسان در گرو شناسایی جهان و پی بردن به فلسفه حیات انسان در گرو پی بردن به معنا و هدف حاکم بر تحولات و تغییرات جهان است. صفحه ۷۶ کتاب یازدهم

۶۳. گزینه ۲ درست است.

دل‌هایی که به تاریخخانه هواپرستی تبدیل گشته و سرتاسر آن را عشق به مادیات و ظلمت نفسانیات پر کرده است، توانایی درک ارزش‌های والای معنوی را از دست می‌دهند. در چنین دل‌های آکنده از ظلمت و تاریکی جایی برای تابش نور حق باقی نمی‌ماند؛ «خلوت دل نیست جای صحبت اغیار / دیو چو بیرون رود فرشته درآید» تأکید فراوان بر تقوا و رعایت اعتدال در امیال و پرهیز از گناهان در تعالیم آسمانی برای این است که پرده‌های ظلمانی نفسانیات و غرایز حیوانی از روی دیده آدمی برداشته شود. صفحه ۵۴ کتاب دهم

۶۴. گزینه ۲ درست است.

صفحه ۷۰ و ۷۱ کتاب دوازدهم مطالعه شود.

۶۵. گزینه ۳ درست است.

گزینه پاسخ مربوط به نقص مطلق دانش بشری است. صفحه ۷۴ و ۷۶ کتاب یازدهم مطالعه شود.

۶۶. گزینه ۱ درست است.

اگرچه اعمالی را که ما انجام می‌دهیم به دست فراموشی می‌سپاریم، ولی این فراموشی تنها مربوط به شعور ظاهری ما بوده و هرگز بدان معنی نیست که خود آن عمل نیز در ضمیر باطنی ما از بین می‌رود. ... یکی از عوامل مهمی که سبب بخشیده شدن گناهان و از میان رفتن آثار آن‌ها می‌شود، توبه است. صفحه ۶۸ کتاب دوازدهم

۶۷. گزینه ۱ درست است.

فرضیه تکامل تدریجی، موجودات زنده را دارای پیوند نسلی می‌داند. ... اگر بنا به فرض بپذیریم که موجودات زنده دارای خلقت تدریجی و مرحله‌ای بوده و مثلاً همگی از یک موجود زنده به‌وجود آمده‌اند، این امر دخالت آگاهی و قصد و اراده را در طبیعت و سیر و جریان آن به‌صورت آشکارتری می‌نمایاند. صفحه ۴۳ کتاب دهم

۶۸. گزینه ۴ درست است.

برای اینکه پیوند روح با جسم حفظ شود، باید جسم انسان آمادگی لازم را داشته باشد تا بتواند این پیوند را حفظ نماید. صفحه ۶۶ کتاب دوازدهم

۶۹. گزینه ۱ درست است.

این بخش از فعالیت‌های انسان (طبیعی) در جای خود مفید و لازم است و تأمین‌کننده بخشی از نیازهای حیاتی انسان است. صفحه ۶۷ در بسیاری از موارد، میان تمایلات طبیعی و غریزی انسان و راهنمایی‌های عقل وی اختلاف بروز می‌کند و انسان ناچار می‌شود که یکی را انتخاب کند و از دیگری چشمپوشی نماید. ... در این هنگام انسان حکم عقل را که مصلحت است، بر حکم طبیعت که لذت است ترجیح می‌دهد. صفحه ۶۸ کتاب یازدهم

۷۰. گزینه ۲ درست است.

اگر کسی واقعاً معتقد به روز حساب و عدل خداوندی باشد و این اعتقاد او به‌صورت یک باور عمیق قلبی درآید، در این صورت در مواردی که حقی از او ضایع می‌شود یا مورد ستم قرار می‌گیرد، پس از تلاش برای رفع ستم در حد وظیفه دینی و الهی اگر احیاناً قادر به بازستاندن حق خود نشود، با اتکاء به ایمان به خدا و عدل او و روز حساب می‌تواند به‌سهولت آرامش خاطر و اعتدال روانی خود را به‌دست آورد و هرگونه خشونت بیجا که منتهی به عذاب روحی خود و تعدی به حریم حقوق دیگران می‌شود، پرهیز نماید. صفحه ۵۶ کتاب دوازدهم

۷۱. گزینه ۳ درست است.

منظور از آفاق، عالم برون است. صفحه ۲۶ کتاب دهم

عمری که در خارج از محور حق سپری شود، نه‌تنها سعادت‌ی برای صاحبش به‌دنبال ندارد، بلکه بزرگ‌ترین نکبت‌ها را در حیات جاودانی با خود به همراه خواهد داشت؛ «نکو گفت لقمان که نازیستن / به از سال‌ها بر خطا زیستن // هم از بامدادان در کلبه بست / به از سود و سرمایه دادن ز دست» صفحه ۳۹ کتاب دوازدهم

۷۲. گزینه ۱ درست است.

ایمان به خدا نمی‌تواند فاقد آثار عملی باشد. اگر ایمانی در کار هست، حتماً آثار و نتایج آن نیز در عمل ظاهر و آشکار خواهد شد. کسانی که ظاهراً اهل ایمان‌اند، اما آثار آن در اعمالشان پیدا نیست یا اصولاً فاقد ایمان‌اند و تنها برای فریب دیگران، تظاهر به ایمان می‌کنند و یا ایمان آن‌ها چنان ضعیف است که در اعماق دل آن‌ها نفوذ نکرده است و لذا در پاره‌ای موارد منشأ اثر است و در بسیاری موارد منشأ اثر نیست (بنابراین چنین نیست که اگر کسی ایمان ضعیفی داشته باشد، ایمان او هرگز منشأ اثر نباشد) ... همچنان که ایمان سرچشمه عمل صالح است، عمل صالح نیز در تقویت ایمان نقش دارد. صفحه ۵۷ و ۵۸ کتاب یازدهم

۷۳. گزینه ۲ درست است.

با توجه به اصل توحید که اساسی‌ترین رکن بینش دینی را تشکیل می‌دهد، تردیدی نمی‌ماند که از خداوند حکیم کار عبث و بیهوده سر نمی‌زند و مطابق اصل هدایت عمومی جهان و حیات انسانی را نیز به‌طور قطع هدف و مقصدی است که منظور از آفرینش رسیدن به چنان سرمنزلی است. ... اعتقاد به اصل معاد و حیات ابدی به‌علت ارزش و اهمیت بی‌نظیر و تأثیر عمیقی که در نظام فکری و زندگی عملی انسان بر جای می‌گذارد و یکی از مهم‌ترین ارکان بینش دینی را تشکیل می‌دهد و به همین جهت پیشوایان آسمانی از هر فرصتی برای معرفی اهمیت آن به پیروان خود سود جست‌ه‌اند. صفحه ۳۱ کتاب دوازدهم

۷۴. گزینه ۳ درست است.

اگر گرایش‌های نفسانی و تمایلات حیوانی از مرز اعتدال و از حد طبیعی فراتر روند، گویی همچون حائلی بین عقل و دل آدمی قرار می‌گیرند و مانع از تأثیر و نفوذ آگاهی‌های موجود در عرصه اندیشه به روح و دل می‌شوند و این گرایش‌ها همچون پرده‌ای بر روی قلب آدمی قرار گرفته و سد نفوذناپذیری در برابر حقایق ایجاد می‌نماید. صفحه ۲۴ کتاب دوازدهم

۷۵. گزینه ۴ درست است.

انسان با آگاهی و ایمان و آنگاه عمل خویش که با اختیار و انتخاب انجام می‌دهد، سرنوشت خود را می‌سازد و در سرنوشت جامعه و تاریخ مؤثر واقع می‌شود. صفحه ۱۵ کتاب دوازدهم

انگلیسی

۷۶. گزینه ۱ درست است.

در این سؤال ترتیب صفات قبل اسم مطرح است. ساختار ترتیب صفات قبل از اسم به قرار زیر است:

اسم + صفت جنس + صفت ملیت + صفت رنگ + صفت سن + صفت اندازه + صفت کیفیت + صفت کمیت + حرف تعریف

A	nice	large	wooden	table
حرف تعریف	کیفیت	اندازه	جنس	اسم

۷۷. گزینه ۴ درست است.

نکته گرامری در این ساختار وجود قید yet و فعل بعد از فعل finish است. قید yet در جملات منفی در زمان حال کامل (ماضی نقلی) به‌کار می‌رود و بعد از فعل finish فعل دوم به‌صورت ing به‌کار می‌رود. نکته گرامری دیگر قید already (قبلاً، تاکنون) معمولاً در جملات مثبت و گاهی سؤالی در زمان حال کامل به‌کار می‌رود.

۷۸. گزینه ۳ درست است.

در این ساختار کلمه it بعد از how به‌عنوان فاعل مجهول جمله است و به مفعول a very difficult problem اشاره می‌کند. مجهول جمله با فعل کمکی can همراه است که به قرار ساختار زیر است:

can

may

+ اسم مفعول فعل اصلی + be + must + مفعول جمله معلوم به‌عنوان فاعل جمله مجهول

will

...

۷۹. گزینه ۱ درست است.

معمولاً بعد از کلمه ربطی before (قبل از این‌که) زمان فعل به‌صورت گذشته ساده به‌کار می‌رود و جمله قبل از کلمه

before به صورت گذشته کامل (ماضی بعید) به کار می‌رود.

زمان گذشته ساده + before + ماضی بعید

توجه: ساختار ماضی بعید یا گذشته کامل به صورت زیر است:

..... + اسم مفعول فعل اصلی + had + فاعل

(قسمت سوم فعل اصلی)

گزینه had been learned غلط است، زیرا شکل مجهول گذشته کامل است، ولی جمله سؤال معلوم است.

۸۰. گزینه ۲ درست است.

A: چرا از برادر خودت نمی‌خواهی سیگار کشیدن را ترک کنی؟

B: پدرم به او گفت که سیگار نکشد، زیرا سیگار کشیدن می‌تواند مشکلات زیادی برای بدن باعث شود.

(۱) به دست آوردن (۲) ترک کردن، رها کردن (۳) تأثیر گذاشتن (۴) پیشنهاد کردن

۸۱. گزینه ۴ درست است.

بعضی مناطق در ایران وجود دارند که در آن‌ها گیاهان، درختان و حیوانات خیلی کمی وجود دارند، زیرا در طول روز هوا خیلی

داغ و خشک است و همچنین غذا و آب خیلی اندکی در آنجا وجود دارد. آن‌ها بیابان‌ها نامیده می‌شوند.

(۱) مناطق (۲) جنگل‌های بارانی (۳) جلگه، دشت‌ها (۴) بیابان‌ها

۸۲. گزینه ۱ درست است.

زبان وسیله ارتباط است که ما آن را استفاده می‌کنیم تا افکار، دانش، باورها و احساسات خیلی آسان مبادله کنیم.

(۱) مبادله کردن / باورها (۲) اندازه‌گیری کردن / باورها

(۳) ارتباط برقرار کردن / تکه‌ها (۴) تأثیر گذاشتن / روابط

۸۳. گزینه ۴ درست است.

A: در روزهای جمعه چه کارهایی انجام می‌دهید، زمانی که وقت آزاد داشته باشید؟

B: اغلب بیرون می‌روم و با همکلاسی‌هایم وقت خودم را می‌گذرانم.

(۱) مردن / مرحوم شدن (۲) فهمیدن / پی بردن

(۳) فاصله گرفتن، نزدیک نشدن (چمن و غیره) (۴) گذراندن وقت با دوستان

۸۴. گزینه ۳ درست است.

وقتی که توریست‌های زیادی از کشورهای مختلف مکان‌های تاریخی مختلف ایران را دیدن می‌کنند، آن‌ها با آثار و اشیای هنری

بی‌نظیر زیادی خورد می‌کنند و دوست دارند آن‌ها را به‌عنوان سوغات برای خانواده و دوستانشان بخرند.

(۱) هیجانی / تجربیات (۲) اشتراکی، جمعی / سوغات

(۳) بی‌نظیر / سوغات (۴) اخلاقی / مهارت‌ها

۸۵. گزینه ۲ درست است.

امتحان ریاضی که دیروز دادم به‌طور شگفت‌انگیز آسان بود، زیرا انتظار نداشتم آن خیلی آسان باشد که بتوانم به خوبی تمام

مسائل را حل کنم.

(۱) متأسفانه / حل کردن (۲) به‌طور مؤثر / طلب کردن، جستجو کردن

(۳) به‌سختی، به‌ندرت / شناسایی کردن (۴) به‌طور شگفت‌آور / حل کردن

۸۶. گزینه ۴ درست است.

سفر کردن به سایر کشورها یک روش خوبی برای گسترش تجربیات، آگاهی از سایر فرهنگ‌ها، سبک زندگی و راه‌های فکر

کردن است.

(۱) شناسایی کردن (۲) بخشیدن (گناه) (۳) جمع‌آوری کردن (۴) گسترش دادن

۸۷. گزینه ۱ درست است.

ضرب‌المثل «کار نیکو کردن از پر کردن است» می‌گوید که اگر کاری را برای بارها با تداوم انجام دهید، یاد خواهید گرفت که

آن را به‌خوبی انجام دهید.

- ۱) کار نیکو کردن از پر کردن است.
 ۲) دو صد گفته چون نیم کردار است.
 ۳) سحرخیز باش تا کامروا باشی
 ۴) جوجه را آخر پاییز می‌شمارند.
۸۸. گزینه ۲ درست است.
 ۱) توسعه دادن
 ۲) دفاع کردن
 ۳) جلوگیری کردن
 ۴) رنج بردن
۸۹. گزینه ۳ درست است.
 ۱) فراهم کردن
 ۲) سازمان‌دهی کردن
 ۳) شامل بودن، دربرداشتن
 ۴) جمع‌آوری کردن
۹۰. گزینه ۱ درست است.
 ۱) کار، فعالیت، وظیفه
 ۲) الگو
 ۳) تجربه
 ۴) اساس، پایه
۹۱. گزینه ۴ درست است.
 ۱) بلند کردن، برداشتن
 ۲) فهمیدن، پی‌بردن
 ۳) بستگی داشتن، وابسته بودن
 ۴) انجام دادن
۹۲. گزینه ۳ درست است.
 ۱) نابود کردن، ویران کردن
 ۲) کشف کردن
 ۳) رخ‌دادن، اتفاق افتادن
 ۴) فراهم کردن
۹۳. گزینه ۲ درست است.
 - متن اساساً به ما می‌گوید که هرچه بیشتر یک شخص چیزی را تمرین کند، همان قدر آن را بیشتر یاد می‌گیرد.
۹۴. گزینه ۴ درست است.
 - نویسنده همه موارد زیر را در رابطه با پرآموزی یا بیش‌یادگیری به‌جز علل آن را فراهم نموده است.
 ۱) نقش‌ها
 ۲) اثرات
 ۳) تعاریف
 ۴) علل
۹۵. گزینه ۱ درست است.
 - بر طبق مطالعه گزارش شده در پاراگراف ۳، مقدار انرژی صرف‌شده روی یک فعالیت که مکرراً تکرار می‌شود، در طول زمان کاهش پیدا می‌کند.
۹۶. گزینه ۲ درست است.
 - پرآموزی یا بیش‌یادگیری به فراگیران ماهر کمک می‌کند تا انرژی و تلاش کمتری برای انجام یک فعالیت استفاده کنند.
۹۷. گزینه ۳ درست است.
 - افزایش در جمعیت دنیا ممکن است موجب کمبود غذا و مشکلات محیط زیست برای مردم شود.
۹۸. گزینه ۱ درست است.
 - برای اینکه دو تن سالمون تولید کنند، مزرعه‌داران ماهی (پرورش‌دهندگان ماهی) نیاز دارند حدود ۱۰ تن ماهی وحشی را استفاده نمایند.
۹۹. گزینه ۳ درست است.
 - بر طبق متن، برخی مردم پرورش ماهی را به‌علت بسیاری از مشکلاتی که ماهی‌های پرورشی در بدن انسان سبب می‌شوند را انتقاد می‌کنند.
۱۰۰. گزینه ۴ درست است.
 - بر طبق متن، کدام‌یک از موارد زیر درست نیست؟
 - مشکلات ماهی‌های پرورشی را می‌توان با استفاده از روش‌های مختلف حل کرد.

ریاضی و آمار

۱۰۱. گزینه ۴ درست است.

$$2(x-2)^4 - 6(x^2 - 4x + 4) + 4 = 0$$

$$2(x-2)^4 - 6(x-2)^2 + 4 = 0, \quad (x-2)^2 = A$$

$$2A^2 - 6A + 4 = 0 \Rightarrow A^2 - 3A + 2 = 0$$

$$A = 1 \Rightarrow (x-2)^2 = 1 \Rightarrow x-2 = \pm 1 \Rightarrow \begin{cases} x = 3 \\ x = 1 \end{cases}$$

$$A = 2 \Rightarrow (x-2)^2 = 2 \Rightarrow x-2 = \pm\sqrt{2} \Rightarrow \begin{cases} x = 2 + \sqrt{2} \\ x = 2 - \sqrt{2} \end{cases}$$

$$3 + 1 + 2 + \sqrt{2} + 2 - \sqrt{2} = 8$$

۱۰۲. گزینه ۲ درست است.

$$\text{مساحت متوازی الاضلاع} = (x+3) \times 4 = 4x + 12$$

$$(x^2+1)^2 = (x^2-1)^2 + AB^2 \Rightarrow AB^2 = \cancel{x^4} + 2x^2 \cancel{-1} - \cancel{x^4} + 2x^2 \cancel{-1} = 4x^2$$

$$AB = 2x$$

$$\triangle ABC \text{ محیط مثلث} = x^2 + 1 + x^2 - 1 + 2x = 2x^2 + 2x$$

$$2x^2 + 2x = 4x + 12 \Rightarrow 2x^2 - 2x - 12 = 0 \Rightarrow x^2 - x - 6 = 0$$

$$(x-3)(x+2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 3 & \text{ق ق} \\ x = -2 & \text{غ ق ق} \end{cases}$$

$$\triangle ABC \text{ مساحت مثلث} = \frac{8 \times 6}{2} = 24$$

۱۰۳. گزینه ۳ درست است.

$$(0, -2) \in f \Rightarrow -2 = 0 + 0 + c \Rightarrow c = -2$$

$$x_0 = \frac{-b}{2a} = \frac{-2b}{2} = -b = 0 \Rightarrow b = 0$$

$$f(x) = x^2 - 2 \Rightarrow x^2 - 2 = 0 \Rightarrow x = \pm\sqrt{2}$$

$$\sqrt{2} - (-\sqrt{2}) = 2\sqrt{2}$$

۱۰۴. گزینه ۱ درست است.

$$2x - 3 = 5 \Rightarrow x = 4 \Rightarrow 2(4)^2 - 4 \times 4 + 5 = 21$$

$$2x - 3 = -1 \Rightarrow x = 1 \Rightarrow 2(1)^2 - 4(1) + 5 = 3$$

$$f(5) = 19, \quad f(-1) = 3$$

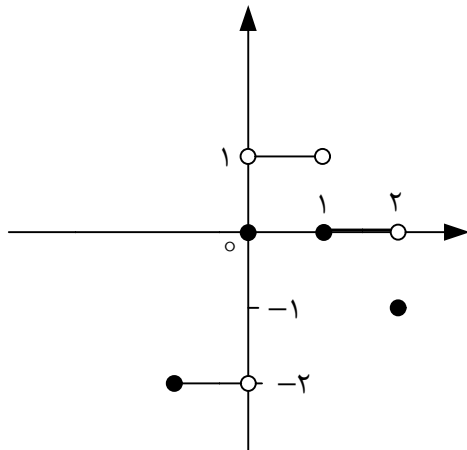
$$f(5) - f(-1) = 21 - 3 = 18$$

۱۰۵. گزینه ۲ درست است.

$$f(x) = \text{sign}(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$$

$$f(x) - g(x) = \begin{cases} 1 - g(x) & x > 0 \\ 0 - g(x) & x = 0 \\ -1 - g(x) & x < 0 \end{cases} = \begin{cases} [x] & x > 0 \\ [x] & x = 0 \\ -[x] & x < 0 \end{cases}$$

$$\begin{cases} 1 - g(x) = [x] \Rightarrow g(x) = 1 - [x] & x > 0 \\ 0 - g(x) = [x] \Rightarrow g(x) = -[x] & x = 0 \\ -1 - g(x) = -[x] \Rightarrow g(x) = [x] - 1 & x < 0 \end{cases}$$

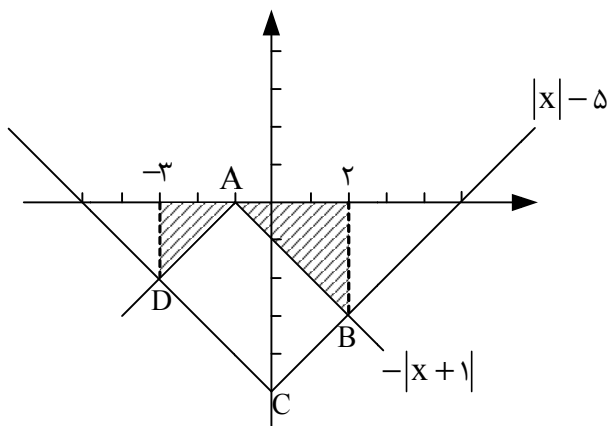
۱۰۶. گزینه ۳ درست است.

$$\begin{aligned} f(x) + g(x) &= (f + g)(x) = 3[x] - 2x + 1 + 3x - 4[x] - 3 = -[x] + x - 2 \\ (f + g)(x) &= -[x] + x - 2 = x \Rightarrow [x] = -2 \Rightarrow -2 \leq x < -1 \\ [a, b] &= [-2, -1) \Rightarrow a = -2, b = -1 \\ a + b &= -3 \end{aligned}$$

۱۰۷. گزینه ۴ درست است.

$$g(x) = |x| - 5 = \begin{cases} x - 5 & x \geq 0 \\ -x - 5 & x < 0 \end{cases}$$

$$f(x) = -|x + 1| = \begin{cases} -x - 1 & x \geq -1 \\ x + 1 & x < -1 \end{cases}$$

$$-x-1=x-5 \Rightarrow 2x=4 \Rightarrow x=2 \Rightarrow AB^2 = 3^2 + 2^2 = 13 \Rightarrow AB = \sqrt{13}$$

$$x+1=-x-5 \Rightarrow 2x=-6 \Rightarrow x=-3 \Rightarrow AD^2 = 2^2 + 2^2 = 8 \Rightarrow AD = 2\sqrt{2}$$

$$\text{مساحت مستطیل} = 3\sqrt{2} \times 2\sqrt{2} = 12$$

۱۰۸. گزینه ۱ درست است.

$$a_1 = 2$$

$$a_2 = 4(2) - 1 = 7$$

$$a_3 = 4(7) - 1 = 27$$

$$a_n = an^2 + bn + c$$

$$a_1 = a + b + c = 2$$

$$a_2 = 4a + 2b + c = 7$$

$$a_3 = 9a + 3b + c = 27$$

$$\left. \begin{array}{l} a_1 = a + b + c = 2 \\ a_2 = 4a + 2b + c = 7 \\ a_3 = 9a + 3b + c = 27 \end{array} \right\} \Rightarrow \begin{cases} 3a + b = 5 \\ 5a + b = 20 \end{cases} \Rightarrow 2a = 15 \Rightarrow a = \frac{15}{2} \Rightarrow b = \frac{-35}{2} \Rightarrow c = 12$$

$$a_n = \frac{15}{2}n^2 - \frac{35}{2}n + 12$$

$$a_{100} = \frac{15}{2}(10000) - \frac{35}{2}(100) + 12 = 75000 - 1750 + 12 = 73262$$

$$7 + 3 + 2 + 6 + 2 = 20$$

۱۰۹. گزینه ۳ درست است.

$$\begin{cases} a_{25} = a_1 + 24d = 10 \\ a_{10} = a_1 + 9d = 25 \end{cases} \Rightarrow 15d = 10 - 25 = -15 \Rightarrow d = -1 \Rightarrow a_1 = 34$$

$$S_{25} = \frac{25}{2} [2 \times 34 + 24(-1)] = \frac{25}{2} \times 44 = 550$$

۱۱۰. گزینه ۲ درست است.

$$a \left(1 + \frac{3}{4} + \frac{9}{16} + \dots + \frac{6561}{65536} \right)$$

$$= a \times \frac{1 - \left(\frac{3}{4}\right)^8}{1 - \frac{3}{4}} = a \times \frac{1 - \frac{6561}{65536}}{\frac{1}{4}} = a \times \frac{\frac{58975}{65536}}{\frac{1}{4}}$$

$$= a \times \frac{58975}{16384} = \frac{2359}{2048} \Rightarrow a = \frac{2359}{2048} \times \frac{16384}{58975} = \frac{1}{25}$$

۱۱۱. گزینه ۳ درست است.

$$\frac{S_4}{S_2} = \frac{\cancel{a}(1-q^4)}{\cancel{a}(1-q^2)} = 1 + q^2 = \frac{10}{9} \Rightarrow q^2 = \frac{1}{9}$$

$$a_4 = a_1 q^3 = \frac{9}{4} \times \left(\frac{1}{9}\right)^3 = \frac{9}{4} \times \left(\frac{1}{9}\right)^3 = \frac{1}{324}$$

۱۱۲. گزینه ۴ درست است.

$$(a^r b^r) \left(a^{\frac{1}{r}} b^{\frac{1}{r}} \right) \left(a^{-\frac{1}{r}} b^{-\frac{1}{r}} \right) = (a^r b^r) (a^0 b^0) = a^r b^r$$

۱۱۳. گزینه ۱ درست است.

$$\sim p \Leftrightarrow \sim q \text{ درست} \Rightarrow \begin{cases} \sim p, \sim q \text{ درست} \rightarrow p, q \text{ هر دو نادرست} \\ \sim p, \sim q \text{ نادرست} \rightarrow p, q \text{ هر دو درست} \end{cases}$$

$$\begin{cases} p \wedge \sim q \text{ نادرست} \\ q \wedge \sim p \text{ نادرست} \end{cases} \rightarrow (p \wedge \sim q) \vee (q \wedge \sim p) \text{ همواره نادرست}$$

۱۱۴. گزینه ۲ درست است.

گزاره: اگر a یک عدد طبیعی زوج باشد، آنگاه a^2 یک عدد طبیعی فرد نیست.

$$p \Rightarrow q$$

$$p \Rightarrow q \equiv \sim q \Rightarrow \sim p$$

اگر a^2 یک عدد طبیعی فرد باشد، آنگاه a یک عدد طبیعی زوج نیست.

۱۱۵. گزینه ۴ درست است.

در نمودار حبابی برای برطرف کردن مشکل غیرواقعی بودن اختلاف ظاهری اندازه دایره‌ها، شعاع دایره‌ها را متناسب با جذر مقادیر متغیر سوم در نظر می‌گیرند.

۱۱۶. گزینه ۱ درست است.

داده‌های مرتب شده

$$2, 7, 10, 15, 16, 18, 19, 21, 25, 33, 36$$

$$18 = \text{میانه داده‌ها}$$

$$\frac{a - 1 + a - 1 + a + a + 5 + 2a - 2 + 2a - 1 + 2a - 1 + 2a + 2a + 2a + 2a + 1}{11} = 18$$

$$\frac{18a}{11} = 18 \Rightarrow a = 11 \Rightarrow \text{داده‌ها: } 10, 10, \underline{11}, 16, 20, \underline{21}, 21, 22, \underline{22}, 22, 23$$

$$\bar{x} = \frac{16 + 20 + 21 + 21 + 22}{5} = \frac{100}{5} = 20$$

$$\sigma^2 = \frac{(16-20)^2 + (20-20)^2 + (21-20)^2 + (21-20)^2 + (22-20)^2}{5} = \frac{16 + 0 + 1 + 1 + 4}{5} = 4,4$$

۱۱۷. گزینه ۳ درست است.

$$\frac{x}{180000 + x} \times 100 = 10$$

$$100x = 180000 + 10x$$

$$90x = 180000$$

$$x = 20000 \text{ نفر}$$

۱۱۸. گزینه ۱ درست است.

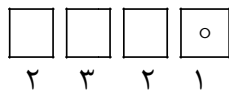
$$f(t) = c(1-r)^t$$

$$49005000 = c(1-0,01)^7 = 0,9801C$$

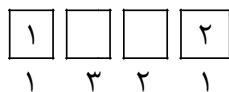
$$C = \frac{49005000}{0,9801} = 50000000$$

۱۱۹. گزینه ۲ درست است.

۲ یا ۱

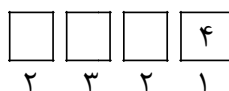

$$2 \times 3 \times 2 \times 1 = 12$$

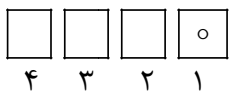
$$1 \times 3 \times 2 \times 1 = 6$$

۲ یا ۱

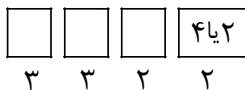
$$2 \times 3 \times 2 \times 1 = 12$$

تعداد اعداد ۴ رقمی زوج کمتر از ۳۰۰۰: $n(A) = 12 + 6 + 12 = 30$

$$4 \times 3 \times 2 \times 1 = 24$$

$$\Rightarrow 24 + 36 = 60 = n(S)$$

$$3 \times 3 \times 2 \times 2 = 36$$

$$P(A) = \frac{30}{60} = \frac{1}{2}$$

۱۲۰. گزینه ۴ درست است.

$$\frac{c(4,2)}{c(n,2)} = \frac{\frac{4!}{2!2!}}{\frac{n!}{(n-2)!2!}} = \frac{6}{\frac{(n-2)!(n-1)n}{(n-2)!2!}} = \frac{2}{5}$$

$$n(n-1) = 30 = 5 \times 6 \Rightarrow n = 6 \Rightarrow n - 4 = 6 - 4 = 2$$

$$\frac{c(4,1) \times c(2,1)}{c(6,2)} = \frac{4 \times 2}{\frac{6!}{4!2!}} = \frac{8}{15}$$

اقتصاد

۱۲۱. گزینه ۳ درست است.

الف) انسان به حکم فطرت، در هر انتخابی به دنبال بیشترین منافع و کمترین هزینه و ضرر است، البته گاهی ممکن است در تشخیص منافع و هزینه‌ها اشتباه کند و دست به انتخاب نادرست بزند، اما در مورد روش انتخاب (هزینه - فایده) اشتباه نمی‌کند. برخی انسان‌ها عقلانی رفتار نمی‌کنند؛ آن‌ها نگاهی کوتاه‌مدت، منفعت کم و موقتی را با منافع بلندمدت جایگزین می‌کنند. بنابراین گزینه‌های ۲ و ۳ از نظر مسئله انتخاب، نادرست و پاسخ سوال هستند. برای انتخاب گزینه نهایی به سراغ پاسخ پرسش‌های بعدی می‌رویم. (صفحه ۱۱ و ۱۲ کتاب درسی)

ب) از دیدگاه اقتصاددانان رفع فقر و حمایت از اقشار کم درآمد، راهی برای گسترش توسعه اقتصادی و افزایش سرعت روند توسعه یافتگی است؛ زیرا فقر گسترده مانعی بر سر راه پیشرفت همه جانبه کشور است. البته با توجه به این مفهوم، تقسیم فرصت‌ها و توزیع عادلانه ثروت و درآمد نیز در راستای رفع فقر و حمایت از اقشار کم درآمد است. بنابراین به سراغ پاسخ پرسش «ج» می‌رویم. (صفحه ۹۲ و ۹۳ کتاب درسی)

ج) اگر شیب منحنی تقاضای کالایی کم باشد، به این معناست که عکس‌العمل مصرف‌کننده در برابر تغییرات قیمت، زیاد و در نتیجه، کالا لوکس و تجملی است. در این شرایط گفته می‌شود، کشش قیمتی تقاضا زیاد است. (صفحه ۳۲ و ۳۳ کتاب درسی) (بخش ۱، فصل ۱ - مسئله انتخاب، فصل ۳ - رفتار اقتصادی مصرف‌کننده - بخش ۴، فصل ۱ - بهبود توزیع درآمد و ثروت (نقش اقتصادی دولت))

۱۲۲. گزینه ۱ درست است.

الف) $130 = 4520 - 4650$: افزایش قیمت یا تورم در سال دوم (الف)

ب) $500 = 5200 - 5700$: افزایش قیمت یا تورم در سال سوم

ج) $520 = 4000 - 4520$: افزایش مقدار تولید در سال دوم نسبت به سال پایه (ب)

د) $680 = 4520 - 5200$: افزایش مقدار تولید در سال سوم نسبت به سال دوم (ج)

(صفحه ۴۶ و ۴۷ کتاب درسی) (بخش ۱، فصل ۴ - محاسبه به قیمت‌های جاری و ثابت)

۱۲۳. گزینه ۴ درست است.

الف) انسان در بهره‌برداری از منابع و امکانات تولیدی، محدودیت دارد زیرا این منابع و امکانات برای انسان، هم امکان مصارف متعددی دارند و هم با روش‌های مختلفی می‌توان از آن‌ها استفاده کرد. بنابراین گزینه ۲ و ۳ حذف می‌شوند. (صفحه ۱۰ کتاب درسی) (ب) انسان با در اختیار داشتن منابع و محصولات طبیعی و نیز با کار خود و استفاده از ابزار، منابع طبیعی را به تولید می‌رساند که به این نوع از تولید «احیا» می‌گویند.

هرگاه انسان محصول آماده طبیعت را مستقیماً برداشت کند، که موجب مالکیت فرد شود و بدون آن اولین تولید انسان ممکن نبوده است، این نوع از تولید «حیازت» نام دارد. (صفحه ۲۴ کتاب درسی)

ج) در هر زندگی جمعی اعم از شهری، منطقه‌ای و جهانی، دو مفهوم مزیت مطلق و نسبی، خانواده یا کشور را به «تک محصولی شدن» سوق می‌دهد. به همین دلیل اغلب خانوارها در زندگی اجتماعی شهری، تک محصولی هستند. به عنوان مثال یکی قصاب است و دیگری خیاط و هیچ خانواری نمی‌تواند مستقل و خودکفا از اجتماع باشد. (صفحه ۱۱۵ کتاب درسی) (بخش ۱، فصل ۱ - منابع و امکانات - فصل ۲ - تولیدکنندگان - بخش ۵، فصل ۱ - مزیت مطلق و نسبی)

۱۲۴. گزینه ۲ درست است.

الف) طبق قانون عملیات بانکی بدون ربا، بانک‌ها درآمد خود را یا از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم در طرح‌های تولیدی و عمرانی کسب می‌کنند و یا می‌توانند تحت یازده عقد اسلامی مجاز به اشخاص تسهیلات مالی اعطا کنند و از طریق غیرمستقیم در سرمایه‌گذاری‌ها شرکت جویند. به این ترتیب بانک اسلامی از حالت واسطه‌گری خارج می‌شود و به نهادی فعال در عرصه تولید و اقتصاد تبدیل می‌شوند. به دلیل فعالیت بانک اسلامی در بخش واقعی اقتصاد، سود اعطایی به سپرده‌گذاران، ربا تلقی نمی‌شود. با توجه به پاسخ صحیح پرسش «الف»، برای یافتن گزینه نهایی به سراغ پرسش‌های بعدی می‌رویم. (صفحه ۶۸ و ۶۹ کتاب درسی) (ب) انسان‌ها و جوامع، همیشه بهترین و برترین گزینه خود را از نظر منافع انتخاب می‌کنند و با این انتخاب، بهترین «گزینه بعدی» خود را از دست می‌دهند. (صفحه ۱۲ کتاب درسی)

ج) کاهش «قدرت خرید پول» باعث کاهش رفاه خانواده‌ها، ضرر پس‌اندازکنندگان و کاهش قدرت خرید آن‌ها می‌شود. عدم تعادل در بازار و فزونی تقاضا بر عرضه، منجر به تورم و در نتیجه کاهش قدرت خرید پول می‌شود و از نتایج آن نیست، بلکه یکی از عوامل مؤثر در کاهش قدرت خرید پول است. (صفحه ۵۹ کتاب درسی) (بخش ۱، فصل ۱ - هزینه فرصت - بخش ۲، فصل ۱ - قدرت خرید پول - فصل ۲ - نظام بانکی بدون ربا)

۱۲۵. گزینه ۳ درست است.

الف) درست است. (صفحه ۱۳۱ کتاب درسی)

ب) نادرست است و زیرا در صورتی که طلبکار قبل از زمان سررسید سفته به پول آن نیاز پیدا کند، می‌تواند آن را ظهرنویسی کند و با دریافت مبلغ کمتری (و نه مبلغ اسمی سفته)، طلب خود را به دیگری انتقال دهد. (صفحه ۶۷ کتاب درسی)

ج) نادرست است. زیرا شاخص توسعه انسانی، شاخصی تکمیلی در کنار درآمد سرانه است که میزان تغییرات کیفی جامعه را اندازه می‌گیرد و تغییرات مقدار تولید را نشان نمی‌دهد. (صفحه ۸۰ کتاب درسی)

د) درست است. (صفحه ۹۱ کتاب درسی)

(ه) نادرست است. زیرا در زمان پهلوی، دولت به کمک افزایش درآمدهای نفتی، قدرت اقتصادی پیدا کرد ولی شاهد ایجاد توسعه‌نمایی و سطحی‌هستیم و دستیابی به «توسعه پایدار» اتفاق نیفتاد. (صفحه ۱۲۷ و ۱۲۸ کتاب درسی) (بخش ۲، فصل ۲- اسناد اعتباری - بخش ۳، فصل ۱ - توسعه - بخش ۵، فصل ۲ - اقتصاد ایران - منابع مالی حکومت (اصل ۴۵ قانون اساسی))

۱۲۶. گزینه ۱ درست است.

(الف) برای محاسبه «سود حسابداری» باید ابتدا، «درآمد» و «هزینه‌های مستقیم» را محاسبه و سپس از هم کسر کرد. بنابراین:

کل محصول × قیمت محصول = درآمد

ریال $۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۴۰۰,۰۰۰ \times ۲۰۰۰$: درآمد

هزینه استهلاک ماشین آلات + حقوق سالانه کارگران + هزینه سالانه مواد اولیه مورد نیاز = هزینه‌های مستقیم

ریال $۵۰۸,۰۰۰,۰۰۰ = (۲۰ \times ۲,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۲) + ۸,۰۰۰,۰۰۰ + ۲۰,۰۰۰,۰۰۰$: هزینه‌های مستقیم

هزینه‌های مستقیم - درآمد = سود حسابداری

ریال $۲۹۲,۰۰۰,۰۰۰ = ۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۵۰۸,۰۰۰,۰۰۰$: سود حسابداری

(ب) در اظهارنامه مالیاتی، سود اقتصادی یا ویژه ثبت می‌شود. برای محاسبه سود اقتصادی علاوه بر هزینه‌های مستقیم، هزینه‌های غیرمستقیم را نیز باید در نظر گرفت. هزینه‌های غیرمستقیم در واقع همان هزینه‌های فرصت در فرآیند تولید هستند.

(هزینه‌های غیرمستقیم + هزینه‌های مستقیم) - درآمد = سود اقتصادی یا ویژه

هزینه اجاره سالانه بنگاه + هزینه اجاره سالانه ماشین آلات = هزینه‌های غیرمستقیم

ریال $۹۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۳۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۶۰,۰۰۰,۰۰۰$: هزینه‌های غیرمستقیم

ریال $۲۰۲,۰۰۰,۰۰۰ = (۵۰۸,۰۰۰,۰۰۰ + ۹۰,۰۰۰,۰۰۰) - ۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰$: سود اقتصادی یا ویژه

(صفحه ۲۹ کتاب درسی) (بخش ۱، فصل ۲- درآمد و سود)

۱۲۷. گزینه ۴ درست است.

(الف) اقتصاددانان با اصطلاحاتی مانند «ثبات اقتصادی»، «استحکام اقتصادی»، «ضد شکنندگی»، «تاب‌آوری» و «پایداری» مسئله مقاوم‌سازی اقتصادی را پیگیری و اجرا می‌کنند. با توجه به این توضیحات برای یافتن گزینه صحیح نهایی باید به سراغ پاسخ پرسش‌های «ب» و «ج» برویم. (صفحه ۱۴۰ کتاب درسی)

(ب) امروزه همراه با گوناگون شدن کالاهای تولیدی و گسترش وسایل حمل‌ونقل و ظهور بسیاری از تحولات دیگر، تجارت با روش‌های علمی انجام می‌گیرد. در همه دانشگاه‌های دنیا نیز رشته‌های خاصی در زمینه تجارت و بازرگانی وجود دارد. (صفحه ۱۱۲ کتاب درسی)

(ج) گوناگون کردن راه‌های تأمین کالاهای وارداتی و یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی، توجه به اقتصاد دانش‌بنیان و نیز خلق مزیت‌های اقتصادی جدید برای تأمین بعضی از نیازها در داخل کشور، از جمله راه‌های نزدیک‌تر شدن کشور به استقلال و استحکام اقتصادی است ولی تخصص و تمرکز بر روی بخشی از زنجیره خلق ارزش، کشور را سمت تک محصولی شدن سوق می‌دهد و موجبات استقلال و استحکام اقتصادی را فراهم نمی‌کند. (صفحه ۱۲۰ کتاب درسی) (بخش ۵، فصل ۱ - تاجر و تجارت بین‌المللی - شکنندگی و آسیب‌پذیری اقتصادی - فصل ۳ - اقتصاد مقاومتی)

۱۲۸. گزینه ۲ درست است.

سرمایه‌گذاری‌های دولتی که موجب ایجاد کارخانه‌ها و صنایعی می‌شوند که کالا و خدمات نهایی مورد نیاز مردم را تولید می‌کنند، از انواع سرمایه‌گذاری‌های مولد است. بنابراین ساخت کارخانه نساجی از انواع سرمایه‌گذاری‌های مولد است. سرمایه‌گذاری در آموزش و پرورش، آموزش عالی و تجهیز دانشگاه‌ها از جمله سرمایه‌گذاری‌های اجتماعی است. سرمایه‌گذاری‌هایی که منجر به تقویت توان اقتصادی کشور شوند همانند احداث جاده، شبکه آبرسانی، ساخت نیروگاه و ... جزء سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی هستند. بنابراین ساخت و اتمام آزادراه تهران - شمال و تکمیل شبکه آبرسانی به روستاهای سیستان و بلوچستان از جمله سرمایه‌گذاری زیربنایی است. (صفحه ۱۰۷ کتاب درسی) (بخش ۴، فصل ۲ - هزینه‌های سرمایه‌ای یا عمرانی)

۱۲۹. گزینه ۱ درست است.

نیمی از کارمندان که معادل ۱۰ نفر هستند، درآمد ۱۸ میلیون ریالی دارند. با توجه به جدول، مالیات پرداختی آن‌ها با نرخ ۱۰٪ محاسبه می‌شود. بنابراین خواهیم داشت:

میلیون ریال $1/8 = 10\% \times 18$: مالیات پرداختی هر نفر در این گروه

میلیون ریال $18 = 1/8 \times 10$: مالیات پرداختی ۱۰ نفر از کارمندان

نیم دیگر کارمندان درآمدی معادل ۲۵ میلیون ریال دریافت می‌کنند که با توجه به جدول، مالیات آن‌ها با نرخ ۲۰٪ محاسبه می‌شود. بنابراین؛

میلیون ریال $5 = 20\% \times 25$: میزان مالیات پرداختی هر نفر

میلیون ریال $50 = 5 \times 10$: مالیات پرداختی ۱۰ کارمند باقی‌مانده

میلیون ریال $68 = 50 + 18$: کل مالیات دریافتی توسط اداره دولتی

(صفحه ۱۰۵ کتاب درسی) (بخش ۴، فصل ۲ - انواع نرخ های مالیاتی)

۱۳۰. گزینه ۳ درست است.

الف) تأکید بر استقلال اقتصادی، خودکفایی یا تولید ملی و جایگزینی واردات به معنای قطع روابط تجاری و اقتصادی با دنیا و انزوا و گوشه‌گیری از اقتصاد بین‌الملل نیست. بنابراین فقط گزینه ۴ حذف می‌شود. (صفحه ۱۱۹ کتاب درسی)

ب) معمولاً با در نظر گرفتن دو شاخص درآمد سرانه و میزان نابرابری در توزیع درآمد، می‌توان تصویری از وسعت و اندازه فقر در هر کشور را به دست آورد. در این دو کشور که درآمد سرانه برابر دارند، وضعیت توزیع درآمد متفاوت است. هر چه نسبت دهک دهم به دهک اول (شاخص توزیع درآمد) بیشتر و یا فاصله دهک دهم تا دهک اول زیاد باشد، توزیع درآمد ناعادلانه‌تر و نرخ فقر بیشتر است. (صفحه ۸۶ و ۸۷ کتاب درسی)

(بخش ۳، فصل ۲ - توزیع درآمد و معیار سنجش آن - بخش ۵، فصل ۱ - ضرورت تعاملات بین‌المللی و حضور جهانی)

۱۳۱. گزینه ۴ درست است.

گزینه ۱ نادرست است. زیرا براساس اصل ۵۰، هرگونه فعالیتی که منجر به آلودگی محیط زیست و تخریب غیرقابل جبران آن شود، ممنوع است و اعطای مجوز برای اینگونه فعالیت‌ها در متن قانون در نظر گرفته نشده است. (صفحه ۱۳۲ کتاب درسی)

گزینه ۲ نادرست است. زیرا اصل ۴۳ قانون اساسی، بر افزایش تولیدات کشاورزی، دامی و صنعتی که نیازهای عمومی (و نه اساسی) را تأمین کند و کشور را به مرحله خودکفایی (و نه استقلال اقتصادی) برساند، تأکید شده است. (صفحه ۱۳۰ کتاب درسی)

گزینه ۳ نادرست است. زیرا در اصل ۴۴ قانون اساسی، مالکیت در هر سه بخش دولتی، خصوصی و تعاونی مشمول موارد ذکر شده هستند. (صفحه ۱۳۰ کتاب درسی)

گزینه ۴ در مورد اصول ۵۱ تا ۵۵ قانون اساسی، صحیح است. (صفحه ۱۳۲ کتاب درسی)

(بخش ۵، فصل ۲ - اقتصاد در قانون اساسی جمهوری اسلامی)

۱۳۲. گزینه ۲ درست است.

الف) بسیاری از منابع ثروت و موفقیت کشورهای پیشرفته، ناشی از مزیت‌هایی است که تا چند قرن پیش فاقد آن‌ها بوده‌اند و اکنون دارای آن هستند. علاوه بر این، کشورهای موفق پیوسته در حال انتقال مزیت‌هایی با ارزش افزوده کمتر به مزیت‌هایی با ارزش افزوده بیشتر هستند. مثلاً کشورهایی که زمانی به دلیل صنعتی بودن، پیشرفته به‌شمار می‌رفتند، امروزه صنایع خود را به کشورهای دیگر منتقل می‌کنند. بنابراین فقط گزینه ۱ حذف می‌شود. (صفحه ۱۱۸ کتاب درسی)

ب) در طبقه‌بندی مالیات‌ها، مالیات بر ارزش افزوده نوعی مالیات غیرمستقیم بر مصرف کالاها و خدمات است. به عبارت دیگر، مالیات بر ارزش افزوده، نوعی مالیات بر فروش چندمرحله‌ای است که کالاها و خدمات واسطه‌ای را از پرداخت مالیات معاف می‌کند. (صفحه ۱۰۴ کتاب درسی) (بخش ۴، فصل ۲ - انواع مالیات‌ها - بخش ۵، فصل ۱ - احیاء و خلق مزیت اقتصادی)

۱۳۳. گزینه ۳ درست است.

براساس مؤلفه «پیشرو، مولد و فرصت‌ساز» در اقتصاد مقاومتی، پیشرفت اقتصادی برای ماندگاری، نیازمند خلق فرصت‌های جدید است. افزایش قدرت تولید و انتخاب زنجیره‌های اقتصادی دارای مزیت نیز باید به‌عنوان محور حرکت اقتصادی مورد توجه قرار گیرد. (صفحه ۱۴۲ کتاب درسی) (بخش ۵، فصل ۳ - اقتصاد مقاومتی)

۱۳۴. گزینه ۴ درست است.

الف) قبل از شکل‌گیری خدمات نوین بانکی، نقدینگی کل، مساوی با مجموع مسکوکات و اسکناس‌های در گردش و خارج از گردش (پس‌انداز خانگی) بود. اما با پیدایش پول‌های تحریری (چک) و اینکه بانک‌ها می‌توانستند شبه پول خلق کنند، حجم نقدینگی شامل پول و شبه پول شد. (صفحه ۶۰ کتاب درسی)

ب) در این بازار قیمت تعادلی ۱۰۰ واحد پولی و مقدار عرضه و تقاضا در نقطه تعادلی برابر ۱۲۰ واحد کالا است. حال اگر تولیدکننده بیشتر از ۱۲۰ واحد کالا تولید کند، مازاد عرضه به‌وجود می‌آید و بازار از وضعیت تعادلی خارج می‌شود و برای رسیدن به تعادل مجدد، شاهد کاهش سطح قیمت هستیم. بنابراین گزینه‌های بیشتر از ۱۲۰ واحد، پاسخ صحیح هستند. (صفحه ۳۶ و ۳۷ کتاب درسی) (بخش ۱، فصل ۳- تعادل و قیمت تعادلی - بخش ۲، فصل ۱ - نقدینگی)

۱۳۵. گزینه ۲ درست است.

الف) دولتی شدن بیش از حد اقتصاد ایران در پایان حکومت پهلوی و با افزایش درآمدهای نفتی شکل گرفت. در سال‌های اول بعد از پیروزی انقلاب نیز به دو دلیل نقش و حضور دولت در اقتصاد افزایش یافت: ۱- به دنبال اعلام قانون ملی شدن بعضی از فعالیت‌های اقتصادی، اداره قابل توجهی از کارخانه‌ها و مؤسسات به‌دست دولت افتاد. ۲- با آغاز جنگ تحمیلی و نیز محاصره اقتصادی ایران، وضعیتی پدید آمد که دولت به ناچار و ناخواسته در عرصه اقتصاد کشور حضور یافت. (صفحه ۱۳۲ و ۱۳۳ کتاب درسی)

ب) کالاهای ضروری مانند دارو و غذا و محصولات کشاورزی، حوزه انرژی و صنایع دفاعی و نظامی می‌توانند موجب بهانه‌جویی و سلطه دشمن یا رقیب، و ضعف و وابستگی کشور شوند، این کالاها و خدمات را «محصولات راهبردی» می‌نامند. (صفحه ۱۱۷ کتاب درسی) (بخش ۵، فصل ۱ - محصولات راهبردی - فصل ۲ - دولتی شدن اقتصاد ایران)

علوم و فنون ادبی

۱۳۶. گزینه ۳ درست است.

همه موارد از ویژگی‌های ادبی شعر انقلاب اسلامی است؛ به‌جز گزینه ۳ که از ویژگی‌های فکری شعر معاصر تا قبل از انقلاب اسلامی است.

۱۳۷. گزینه ۲ درست است.

مجموعه اصفهانی، از شاعران دوره بازگشت ادبی است که به سبک شاعران سبک عراقی، غزل می‌سرود.

۱۳۸. گزینه ۴ درست است.

۱۳۹. گزینه ۱ درست است.

* خطاهای متن:

شاه نعمت‌الله ولی، از شاعران قرن نهم (۱) است که در تصوف و طریقت (۲) مقامی بلند داشت. جامی از شاعران قرن نهم (۳) است که کتاب بهارستان را به تقلید از گلستان سعدی (۴) نوشت. مثنوی‌های جامی به پیروی از نظامی (۵) بود که تحفة الاحرار (۶) یکی از آن‌هاست. جامی از شاعران سبک عراقی (۷) محسوب می‌شود.

۱۴۰. گزینه ۳ درست است.

* بررسی ابیات:

الف) به‌دلیل ستایش از عشق که از ویژگی‌های فکری سبک عراقی است.

ب) به‌دلیل وجود واژه کهن «تبره‌زن» و کاربرد دستوری «همی‌بندند» که از ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی است.

ج) به‌دلیل کاربرد واژگان عامیانه «عقده، بیکار، چنار» که از ویژگی‌های زبانی سبک هندی است.

د) به‌دلیل وجود موضوع و محتوایی درباره استقلال و آزادی که از ویژگی‌های فکری سبک دوره بیداری است.

۱۴۱. گزینه ۴ درست است.

* بررسی آثار:

- خداوندنامه اثر صبا کاشانی است که به تقلید از شاعران سبک خراسانی شعر می‌سرود.

- گنجینه نشاط اثر نشاط اصفهانی است که به تقلید از شاعران سبک عراقی شعر می‌سرود.

- سبک‌شناسی اثر ملک‌الشعراى بهار است که به سبک خراسانى شعر مى‌سرود.
- مکاتیب اثر مولوی است که به سبک عراقی شعر مى‌سرود.
- جمشید و خورشید اثر سلمان ساوجی است که به سبک عراقی شعر مى‌سرود.
- لمعات اثر فخرالدین عراقی است که به سبک عراقی شعر مى‌سرود.

۱۴۲. گزینه ۲ درست است.

* بررسی آثار:

- تاریخ گزیده اثر حمدالله مستوفی از نویسندگان قرن ۸ است.
- رشحات عین‌الحیات اثر علی‌بن‌حسین واعظ کاشفی از نویسندگان دوره سبک هندی (قرن ۱۱ تا اواسط ۱۲) است.
- یادگار زیریران از منظومه‌های پیش از اسلام و اصل آن به زبان پارسی است.
- شاهنامه ابومنصوری اثر عده‌ای از دانشوران خراسانی قرن ۴ است.
- تنفس صبح اثر قیصر امین‌پور از شاعران انقلاب اسلامی است.
- منشآت اثر قائم‌مقام فراهانی از نویسندگان دوره بیداری است.

۱۴۳. گزینه ۳ درست است.

گزینه ۳، مربوط به ویژگی‌های ادبی نثر ادبیات معاصر تا پیش از انقلاب اسلامی است.

۱۴۴. گزینه ۱ درست است.

* بیت گزینه ۱، سروده شاعر معاصر، احمد عزیزی است. (با توجه به صفحه ۸۰ علوم و فنون ادبی ۳)

۱۴۵. گزینه ۴ درست است.

* با توجه به صفحه ۸۰ کتاب درسی علوم و فنون ادبی ۲

۱۴۶. گزینه ۳ درست است.

* (حُسن تعلیل: بالا رفتن آه تیره و دردآلود شاعر، دلیل ایجاد ابر است و جاری شدن سیل اشک شاعر، دلیل ایجاد دریا/ اغراق: سیل اشک/ واژه‌آرایی یا تکرار: ماست (ما است)/ تشبیه: دود آه، سیل اشک/ تناسب یا مراعات‌نظیر: سیل و دریا)
* در گزینه‌های دیگر، اغراق وجود ندارد.

۱۴۷. گزینه ۴ درست است.

* بررسی مصراع‌ها:

- (الف) ای زبان، تو (مانند) گنج بی پایان هستی: تشبیه فشرده اسنادی
- (ب) تمام کلمات دو نیم مصراع، سجع متوازن یا متوازی‌اند: موازنه (دیدۀ عقل = استعارۀ مکنیه اضافی)
- (ج) مهر به دو معنی «محبّت و خورشید» به کار رفته است: ایهام (مهر رخت = تشبیه فشرده اضافی)
- (د) نسیم صبح، منادا واقع شده: استعاره مکنیه غیر اضافی

۱۴۸. گزینه ۲ درست است.

* بررسی آرایه‌های بیت:

چون گل مخند: تشبیه گسترده/ مخند، خندان/ اشتقاق/ درد بی‌دردی: تناقض یا پارادوکس یا متناقض‌نما/ مصراع دوم، معادل و مصداقی برای مصراع اول است: اسلوب معادله/ چون (اول) به معنی مانند (ادات تشبیه) و چون (دوم) به معنی هنگامی که (حرف ربط): جناس تامّ یا همسان/ بر، سر: جناس ناقص/ سر بر باد دادن: کنایه/ خندیدن پسته: تشخیص و استعاره مکنیه/ تکرار صامت‌های د، ر، ب: واج‌آرایی/ دلیل خورده شدن پسته، خندیدن اوست: حُسن تعلیل

* ردّ گزینه:

- (۱) استعاره مصرّحه ندارد.
- (۳) تشبیه بلیغ و ایهام ندارد.
- (۴) ایهام تناسب و مجاز ندارد.

۱۴۹. گزینه ۴ درست است.

* درخت و چرخ مجاز به علاقه شباهت‌اند (به تعبیر دیگر، به ترتیب، استعاره مصرّحه‌اند از: وجود انسان و آسمان). در گزینه ۴

هم، واژه ستاره مجاز به علاقه شباهت است و استعاره مصرحه از اشک.

* بررسی گزینه‌های دیگر:

(۱) بیت: مجازاً شعر (مجاز به علاقه شباهت نیست)

(۲) عتیوق: مجازاً آسمان (مجاز به علاقه شباهت نیست)

(۳) جهان: مجازاً مردم جهان (مجاز به علاقه شباهت نیست)

۱۵۰. گزینه ۳ درست است.

(تلمیح: به ماجرای شهادت امام حسین(ع) / تشبیه فشرده: پیکان بلا / تشبیه گسترده: همچون خانه زنبور)

* ردّ گزینه‌های دیگر:

(۱) گل‌ذارها: استعاره مصرحه از شهیدان / تکرار مصوت بلند = واج آرایی / تشبیه بلیغ = ندارد

(۲) مصراع دوم، مصداقی است برای مصراع اول: اسلوب معادله / پرده افکندن از روی: کنایه از نمایاندن چهره / تشبیه بلیغ اضافی: ندارد (تو شمس عالمیانی: تشبیه بلیغ اسنادی است)

(۴) (راحت، ماهت) (بر، سر): جناس ناهمسان / چهره ماهت = اضافه تشبیهی / ایهام تناسب: ندارد

۱۵۱. گزینه ۴ درست است.

(استعاره: صبا، غایه‌سایمی می‌کند و گل، جلوه‌گری / ایهام: بو در معنی رایحه و آرزو/ تضاد: می‌روند و می‌آیند/ مراعات‌نظیر (تناسب): (بو، گل) ، (زلف، رُخ) / لفّ و نشر مرتب: صبا به بوی زلف تو، به غایه‌سایمی می‌رود و گل به بوی دیدن رُخت به

جلوه‌گری می‌آید)

* ردّ گزینه‌های دیگر: (۱) ایهام و استعاره ندارد. (۲) ایهام ندارد. (۳) ایهام ندارد.

۱۵۲. گزینه ۱ درست است.

* نوع سجع‌های به‌کار رفته در عبارات:

(الف) نبخشاید، آید: سجع مطرف (اشتراک در حروف پایانی)

(ب) پنداشتی، برداشتی: سجع متوازی (اشتراک در وزن و حروف پایانی)

(ج) مرقع، مرصع: سجع متوازی (اشتراک در وزن و حروف پایانی)

(د) بی‌شمار، بی‌حساب: سجع متوازن (اشتراک در وزن)

(ه) تنگ‌دستی، مستی: سجع مطرف (اشتراک در حروف پایانی)

۱۵۳. گزینه ۳ درست است.

* بررسی ابیات:

(الف) موازنه + جناس (صدر، قدر)

(ب) موازنه + جناس (می، نی)

(ج) ترصیع + جناس (برگ، مرگ)

(د) ترصیع + جناس (نام، کام)

(ه) موازنه + جناس ندارد

۱۵۴. گزینه ۴ درست است.

* همه گزینه‌ها، بر وزن ناهمسان «مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلن/ مستفعلن مفاعلُ مستفعل» سروده شده، غیر از گزینه ۴ که بر وزن ناهمسان «مفعولُ فاعلاتُ مفاعیلُ فَع» است.

حَق	ن	دَا	یَز	تِ	مَ	رَح	لُ	فَض	بِ	زَم	خِ
نَم	کُ	سَان	مَا	لَ	دِ	بَر	ر	دِه	رِ	وَا	دُش
هَـ	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-	ر
فَع	مفاعیلُ				فاعلاتُ				مفعولُ		

۱۵۵. گزینه ۳ درست است.

* بررسی وزن ابیات:

(۱) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن (وزن دو لختی)

- (۲) مفعولُ فاعلاتن مفعولُ فاعلاتن / مستفعلن فاعولن مستفعلن فاعولن (وزن دو لختی)
 (۴) مفعولُ مفاعیلن مفعولُ مفاعیلن / مستفعلُ مفعولن مستفعلُ مفعولن (وزن دو لختی)
 (۳) مفعولُ فاعلاتن مفعولُ فاعلن (وزن دو لختی نیست)

چو	نَـتْ	زِ	دِـلْ	بَـ	رَا	مَدْ	جَا	نَا	کِـ	بِـی	رَـ	قِـیْبْ
بَرْ	مَنْ	گُ	ذَا	ر	کَر	دِی	تَنْ	هَا	عَـ	جَبْ	عَـ	جَبْ
-	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-
مفعولُ			فاعلاتن			مفعولُ			فاعلن			

۱۵۶. گزینه ۴ درست است.

* وزن درست گزینه‌های دیگر:

(۱) مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن

(۲) مفتعلن مفتعلن فاعلن

(۳) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

۱۵۷. گزینه ۱ درست است.

* بررسی وزن مصراع‌ها:

(الف) مفعولُ مفاعیلن مفعولُ مفاعیلن / مستفعلُ مفعولن مستفعلُ مفعولن (سه‌تایی چهارتایی / چهارتایی سه‌تایی)

(ب) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن (سه‌تایی چهارتایی)

(ج) مفعولُ فاعلاتن مفعولُ فاعلاتن / مستفعلن فاعولن مستفعلن فاعولن (سه‌تایی چهارتایی / چهارتایی سه‌تایی)

(د) مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن (چهارتایی چهارتایی)

(هـ) مفعولُ مفاعیلن مفعولُ مفاعیلن / مستفعلُ مفعولن مستفعلُ مفعولن (سه‌تایی چهارتایی / چهارتایی سه‌تایی)

۱۵۸. گزینه ۳ درست است.

* بیت سؤال و گزینه ۳، هر دو بر وزن «مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ فاعلن» سروده شده است. (در گزینه ۳، از اختیار وزنی

ابدال استفاده شده است در رکن دوم مصراع اول / در بیت سؤال هم، از اختیار زبانی تبدیل مصوت کوتاه به بلند استفاده شده

است در هجای پنجم مصراع اول و در هجای سیزدهم مصراع دوم)

* بررسی وزن گزینه‌های دیگر:

(۱) مفعولُ مفاعلن مفعولُ مفاعلن / مستفعلُ فاعلن مستفعلُ فاعلن

(۲) مفعولُ مفاعیلن مفعولُ مفاعیلن / مستفعلُ مفعولن مستفعلُ مفعولن

(۳) مفعولُ مفاعیلن مفاعیلن فعل / مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ فاعلن

۱۵۹. گزینه ۴ درست است.

وزن بیت گزینه ۴، «فاعلاتن فعلاتن فعلن» است که ۳ اختیار وزنی دارد: (۱) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در رکن اول مصراع

اول (۲) بلند بودن هجای پایانی در هر دو مصراع (۳) ابدال در رکن پایانی مصراع اول)

* بررسی گزینه‌های دیگر:

(۱) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در رکن اول مصراع اول

(۲) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در رکن اول هر دو مصراع / ابدال در رکن آخر مصراع اول

(۳) قلب در رکن سوم مصراع دوم (وزن بیت: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن)

۱۶۰. گزینه ۱ درست است.

پنج اختیار وزنی: آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در رکن اول هر دو مصراع / ابدال در رکن پایانی هر دو مصراع / بلند بودن

هجای پایانی مصراع اول

چهار اختیار زبانی: تبدیل مصوت کوتاه به بلند در هجای سوم مصراع اول / حذف همزه در هجای هفتم مصراع اول و هجای

دوم و هفتم مصراع دوم

۱۶۱. گزینه ۲ درست است.

* بررسی بحر گزینه‌ها:

- (۱) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (بحر رمل مسدس محذوف)
- (۲) مفاعیلن مفاعیلن فعولن (بحر هزج مسدس محذوف)
- (۳) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (بحر هزج مسدس سالم)
- (۴) مستفعلن مستفعلن (بحر رجز مرتع سالم)

۱۶۲. گزینه ۴ درست است.

* بررسی قافیه گزینه‌ها:

- (۱) راستی، کاستی (یاء مصدری، حرف الحاقی است): براساس قاعدهٔ دوم
- (۲) بر، سر: بر اساس قاعدهٔ دوم
- (۳) باد اول (جریان هوا)، باد دوم (فعل دعایی به معنای «باشد»): براساس قاعدهٔ دوم
- (۴) بالای، جای (یاء، حرف الحاقی است): براساس قاعدهٔ اول

۱۶۳. گزینه ۳ درست است.

* همهٔ گزینه‌ها دربارهٔ شاد بودن و خوشی است، غیر از گزینه ۳ که شاعر، غم و اندوه را انتخاب کرده برخلاف دیگران.

۱۶۴. گزینه ۲ درست است.

۱۶۵. گزینه ۴ درست است.

* همهٔ گزینه‌ها و بیت سؤال، در ستایش شیراز و مردم آن است، غیر از گزینه ۴ که دقیقاً در نکوهش شیراز و مردم آن است.

علوم اجتماعی

۱۶۶. گزینه ۳ درست است.

اگر فرهنگی که گرفتار تزلزل، بحران و تحول می‌شود، فرهنگی باطل باشد (جامعهٔ جاهلی) و جهت تغییرات به‌سوی فرهنگ حق باشد (جامعهٔ نبوی)، تحول فرهنگی مثبت است. اما اگر فرهنگی که اعتبار اجتماعی خود را از دست می‌دهد، فرهنگ حق باشد (جامعهٔ نبوی) و جهت تغییرات به‌سوی فرهنگ باطل باشد (جامعهٔ اموی)، تحول فرهنگی منفی است. تحول جامعهٔ جاهلی به جامعهٔ نبوی، تحول فرهنگی مثبت و تحول جامعهٔ نبوی به جامعهٔ اموی، تحول فرهنگی منفی است. (جامعه‌شناسی ۱ درس ۱۱)

۱۶۷. گزینه ۲ درست است.

منظور از موقعیت اجتماعی، جایگاهی است که فرد در جامعه یا در یک گروه اجتماعی دارد. لباس پوشیدن در موقعیت‌های مختلف، متفاوت است؛ زیرا شما در پوشیدن لباس، دیگران را در نظر می‌گیرید و با در نظر گرفتن دیگران، کنش فردی شما به یک کنش اجتماعی تبدیل می‌شود. رویکرد تفسیری در تقابل با رویکرد تبیینی بر این باور است که کنشگران براساس معنایی که در ذهن دارند، دست به عمل می‌زنند؛ بنابراین برای فهم زندگی اجتماعی باید از ظاهر پدیده‌های اجتماعی عبور کرد و به معنای نهفته در کنش‌ها راه یافت. (جامعه‌شناسی ۳ درس ۵ - جامعه‌شناسی ۱ درس ۲، درس ۱۰)

۱۶۸. گزینه ۱ درست است.

جهان غرب، هویت خود را براساس اقتصاد شکل می‌دهد و سرمایه‌داری، عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی است. برخی از کشورهای سلطه‌گر غربی که از سویی اقتصاد را اساس همه چیز می‌پندارند و از سوی دیگر، تمامی شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌داری را نابودشده می‌بینند، پاشنهٔ آشیل ایران اسلامی را اقتصاد می‌دانند؛ از این رو جنگ اقتصادی تمام‌عیاری را علیه کشور ما به راه انداخته‌اند.

شیوهٔ سرمایه‌داری یعنی جست‌وجوی سود از طریق بازار. در این شیوهٔ اقتصادی، هدف کنشگران و بنگاه‌های اقتصادی، به‌دست آوردن حداکثر سود است و وسیلهٔ آن‌ها استفاده از علوم تجربی برای ساماندهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه‌های اقتصادی (کار، سرمایه، مواد، فناوری و ...) برای تضمین حداکثر سود است. (جامعه‌شناسی ۱ درس ۱۶)

۱۶۹. گزینه ۳ درست است.

هرچه قدرت اقتناع یک فرهنگ بیشتر باشد، افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند. فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند، از قدرت اقتناعی بیشتری برخوردارند. (جامعه‌شناسی ۱ درس ۹)

۱۷۰. گزینه ۴ درست است.

جهان اجتماعی مشرکانه اساطیری و جهان اجتماعی سکولار و دنیوی، آدمی را نه تنها از حقیقت جهان، بلکه از حقیقت خود نیز بیگانه می‌کند.

اگر واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی مطابق حق باشند، جهان اجتماعی دارای هویت حقیقی است. جهان‌های اجتماعی که براساس فطرت انسانی شکل نگرفته‌اند و از عقاید و ارزش‌های حق برخوردار نیستند، مانع از آن می‌شوند که انسان‌ها به شناخت تفسیری درست از عالم و آدم برسند. (جامعه‌شناسی ۱ درس ۱۲)

۱۷۱. گزینه ۳ درست است.

حرکت‌های اعتراض‌آمیز مذهبی (پروتستانتیسم) در جهت اصلاح دینی پدید آمدند. بخشی از این حرکت‌ها، فقط با قدرت پاپ مخالفت داشتند و با جریان دنیاگرا تقابل نداشتند. بخشی دیگر رویکرد معنوی داشتند و در تقابل با جریان دنیاگرا قرار گرفتند. حرکت‌های نوع اول با حمایت قدرت‌های محلی توانستند بخشی از اروپای مسیحی را از تسلط کلیسا خارج سازند، ولی حرکت‌های نوع دوم، مورد هجوم کاتولیک‌ها و دیگر پروتستان‌ها قرار گرفتند و امکان گسترش پیدا نکردند. (جامعه‌شناسی ۲ درس ۶)

۱۷۲. گزینه ۱ درست است.

بیدارگران نخستین، به‌رغم رویکرد اعتراض‌آمیز به غرب، آشنایی عمیقی با فرهنگ غرب و ابعاد دنیوی آن نداشتند. آن‌ها خطر غرب را بیشتر در سلطه‌گری و قدرت سیاسی و اقتصادی آن می‌دیدند. (جامعه‌شناسی ۲ درس ۱۳)

۱۷۳. گزینه ۲ درست است.

سکولاریسم پاسخ فرهنگ معاصر غرب به پرسش‌های هستی‌شناسانه بشر است. به عبارت دیگر، سکولاریسم جهان‌بینی فرهنگ غرب یا تصور آن از جهان هستی است.

در این رویکرد (سکولاریسم) همه ظرفیت‌های انسان، متوجه آرمان‌ها و اهداف دنیوی و این‌جهانی می‌شود. به این ترتیب ابعاد معنوی انسان و جهان به فراموشی سپرده می‌شود یا به‌صورت گزینشی در خدمت اهداف و نیازهای دنیوی قرار می‌گیرد. بر همین اساس می‌توان باور سکولار در فرهنگ غرب را به دو دسته «آشکار» و «پنهان» تقسیم کرد.

تاریخ فرهنگ غرب به چهار دوره تقسیم می‌شود: یونان و روم باستان، قرون وسطی، رنسانس و غرب جدید. رنسانس به معنای «تجدید حیات» و «تولد دوباره» است و از قرن چهاردهم تا شانزدهم میلادی را شامل می‌شود. دلیل نامگذاری این دوره به رنسانس این است که غرب در این زمان به فرهنگ یونان و روم بازگشت. (جامعه‌شناسی ۲ درس ۵ و ۶)

۱۷۴. گزینه ۴ درست است.

از منظر قرآن، هرگاه انسان اخلاق الهی داشته باشد و جامعه نیز از فرهنگ توحیدی برخوردار باشد، جهان تکوینی درهای برکات خود را به روی آن‌ها می‌گشاید و هرگاه افراد و فرهنگ جامعه هویتی مشرکانه داشته باشند، زمین و آسمان از تعامل سازنده با آن‌ها سر باز می‌زنند و ظرفیت‌های الهی و آسمانی خود را از آن‌ها پنهان می‌کنند.

برخی دیدگاه‌ها بر شناخت درستی از انسان و جهان هستی استوار نیستند. اگر انسان از خود و جهان هستی شناخت درستی نداشته باشد، از تعامل صحیح با جهان هستی باز می‌ماند و نمی‌تواند استعدادهایش را به‌طور کامل و شکوفا کند. قرآن کریم، باورها و اعمالی را که نمی‌گذارند انسان حقیقت خویش و جهان هستی را درک کند، «اغلال و سلاسل» می‌نامد. اغلال و سلاسل، زنجیرهایی هستند که انسان را در دنیا و آخرت به بند می‌کشند. (جامعه‌شناسی ۲ درس ۱)

۱۷۵. گزینه ۲ درست است.

فرهنگ سلطه یا استکبار، دیگر اقوام و جوامع و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشاند.

عقاید و ارزش‌های فرهنگ جهانی باید عقاید و ارزش‌های مشترک انسانی باشند که از آن‌ها به‌عنوان عقاید و ارزش‌های عام و جهان‌شمول یاد می‌شود.

در فرهنگ‌های جبرگرا انسان نمی‌تواند آینده‌اش را براساس اراده و عمل خود بسازد و محکوم به سرنوشتی محتوم است. پذیرش تفاوت‌ها، از صلح جهانی محافظت می‌کند و انگیزه شناخت متقابل جوامع و فرهنگ‌ها را فراهم می‌آورد.

(جامعه‌شناسی ۲ درس ۲)

۱۷۶. گزینه ۳ درست است.

هر نهاد اجتماعی شیوه قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد و متقابلاً شیوه‌های غیرقابل قبول را طرد می‌کند.

در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود، با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

مارکسیسم تفکری برگرفته از اندیشه‌های مارکس است که انقلاب طبقاتی (انقلاب کارگران علیه سرمایه‌داران) را تنها راه رهایی از چنگال نظام سرمایه‌داری و مشکلات آن می‌داند. (جامعه‌شناسی ۱ درس ۴ - جامعه‌شناسی ۲ درس ۳ و درس ۴)

۱۷۷. گزینه ۱ درست است.

«لیبرالیسم» به معنای مباح دانستن همه امور برای انسان و «دموکراسی» به معنای حاکمیت اکثریت مردم براساس خواست و میل خودشان است؛ بنابراین «لیبرال دموکراسی» نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم شکل می‌گیرد و هیچ حقیقت و فضیلتی را که مستقل از خواست مردم باشد، به رسمیت نمی‌شناسد. همچنین حکومتی دنیوی و سکولار است. (جامعه‌شناسی ۳ درس ۶)

۱۷۸. گزینه ۲ درست است.

فراپی جوامعی را که از علوم عقلی بی‌بهره‌اند، مدینه جاهله نامیده است. در جوامع جاهله، «علم ابزاری» می‌تواند وجود داشته باشد، اما علمی که از ارزش‌ها، آرمان‌ها و حقیقت زندگی سخن بگوید، وجود ندارد. (جامعه‌شناسی ۳ درس ۹)

۱۷۹. گزینه ۴ درست است.

مطالعات علمی اجتماعات انسانی به شکل‌گیری علوم اجتماعی انجامید. علوم طبیعی با شناخت طبیعت و قوانین آن، به انسان قدرت پیش‌بینی حوادث طبیعی و پیشگیری از آن‌ها را می‌دهند و به او در استفاده از طبیعت کمک می‌کنند. علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن‌ها، ابزار بهره‌مندی انسان از طبیعت و همچنین وسیله غلبه او بر محدودیت‌های طبیعی‌اند.

علوم اجتماعی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آن‌ها کمک می‌کنند از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه درست استفاده کنند. (جامعه‌شناسی ۳ درس ۲)

۱۸۰. گزینه ۱ درست است.

رویکرد انتقادی می‌خواهد ظرفیت افشاگری و رهایی‌بخشی را برای علوم اجتماعی نگه دارد و این نقش را در نقد روابط و مناسبات میان افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها می‌بیند و انتظار دارد علوم اجتماعی با تشخیص و افشای سلطه در مناسبات انسانی، به رهایی انسان کمک کند. (جامعه‌شناسی ۳ درس ۸)

۱۸۱. گزینه ۴ درست است.

جامعه‌شناسان انتقادی یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی، به‌ویژه در عرصه قدرت را ضروری می‌دانند. وقتی علوم اجتماعی برای مطالعه هر فرهنگ مجبور باشد که فرهنگ را فقط از منظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند، ببیند و بررسی کند، امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها و ارزش‌ها از دست می‌رود.

حکومت اقلیت براساس فضیلت، آریستوکراسی نام دارد. (جامعه‌شناسی ۳ درس ۶)

۱۸۲. گزینه ۳ درست است.

مقاومت انقلاب اسلامی ایران در دهه نخست پیدایش آن، نشان داد بلوک شرق، تنها رقیب بلوک غرب نیست و موقعیت جهان اسلام را به‌عنوان یک قطب فرهنگی تثبیت کرد.

فقه اسلامی با به رسمیت شناختن تفاوت‌های قومی، نژادی، زبانی و فقهی، این تفاوت‌ها را به فرصتی برای شکل‌گیری امت اسلامی تبدیل کرد.

تعامل عالمان مسلمان با علوم اجتماعی مدرن می‌تواند زمینه‌ی طرح نظریات جدید را فراهم آورد. در عین حال، به متفکران مسلمان امکان می‌دهد که علوم اجتماعی جهان اسلام را گسترش دهند و علاوه بر توصیف و تبیین مسائل جهان اسلام، مسائل جامعه جهانی را هم تحلیل کنند و برای برون‌رفت از بحران‌هایی مانند بحران آگاهی و بحران معنا راه‌حل ارائه دهند. (جامعه‌شناسی ۲ درس ۱۵ - جامعه‌شناسی ۳ درس ۱۰)

۱۸۳. گزینه ۱ درست است.

قسمت اول: گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی، پیامدهای اجتماعی مختلفی داشت؛ از جمله: برخی از نخبگان جهان غرب را به جست‌وجوی سنت‌های قدسی و دینی واداشت.

مهاجران ساکن کشورهای غربی را که اغلب مرعوب فرهنگ مدرن شده بودند، به سوی هویت دینی خود فراخواند. بازار معنویت‌های کاذب و دروغین را رونق بخشید. خرافه‌پرستی، شیطان‌پرستی، انواع بازسازی‌شده ادیان و عرفان‌های شرقی و سرخپوستی، نمونه‌هایی از این معنویت‌های دروغین هستند.

قسمت دوم: جامعه‌شناسان انتقادی به این نکته مهم توجه داشتند. آن‌ها همانند جامعه‌شناسان تفسیری بر توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی تأکید می‌کنند، اما کم‌توجهی رویکرد تفسیری به ساختارهای اجتماعی و تأثیر این ساختارها بر زندگی افراد را درست نمی‌دانند. (جامعه‌شناسی ۲ درس ۱۲ - جامعه‌شناسی ۳ درس ۷)

۱۸۴. گزینه ۲ درست است.

قسمت اول: در جامعه‌شناسی براساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است. قسمت دوم: ارتباط میان پدیده‌ای اجتماعی، ساختار اجتماعی نامیده می‌شود.

قسمت سوم: اگر جامعه را همچون طبیعت تصور کنیم و آن را دستاوردی انسانی ندانیم، نظم اجتماعی بیرون و مستقل از ما خواهد بود و فقط باید خود را با آن تطبیق دهیم و سازگار کنیم. (جامعه‌شناسی ۳ درس ۲ و ۳)

۱۸۵. گزینه ۴ درست است.

قسمت اول: بیدارگران نخستین، با وجود رویکرد اعتراض‌آمیز به غرب، از فرهنگ غرب شناخت عمیقی نداشتند. آن‌ها خطر غرب را بیشتر در سلطه‌گری و قدرت سیاسی و اقتصادی آن می‌دیدند.

قسمت دوم: طرفداران قشربندی اجتماعی چنین می‌پندارند که نابرابری‌های اجتماعی نتیجه تفاوت‌ها یا نابرابری‌های طبیعی هستند؛ بنابراین عادلانه‌اند، اما آن‌ها این واقعیت را نادیده می‌گیرند که نابرابری‌های اجتماعی همیشه نتیجه نابرابری‌های طبیعی نیستند. (جامعه‌شناسی ۲ درس ۱۳ - جامعه‌شناسی ۳ درس ۷)

زبان عربی

۱۸۶. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) ثروتمندان در ترجمه نیامده (۲) مانند (۳) منجر می‌شود
(درس ۸ عربی ۱۰ - ص ۸۷ عربی ۱۱ - ص ۱۹ عربی ۱۲)

۱۸۷. گزینه ۲ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) سؤال کردند. چیزها (۳) خواستند (۴) به همه چیزها (ص ۹۵ عربی ۱۱)

۱۸۸. گزینه ۱ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۲) دروغی (۳) پنهان بماند. آشکار خواهد شد
(۴) نشان می‌دهد (ص ۶۳ و ۶۴ عربی ۱۱)

۱۸۹. گزینه ۳ درست است.
خطاها به ترتیب:
(۱) نحوه . بیماری (۲) آشنایی با . به ما (۴) گیاهانی که دارویی (ص ۴۸ عربی ۱۰)
۱۹۰. گزینه ۲ درست است.
خطاها به ترتیب:
(۱) می میری (۳) ناامید (۴) آرزویت . ناامید شده‌ای (ص ۲۲ عربی ۱۲)
۱۹۱. گزینه ۱ درست است.
اتصل: تماس بگیر (ص ۱۲ و ۳۶ و ۷۲ و ۹۲ عربی ۱۱)
۱۹۲. گزینه ۲ درست است.
رد گزینه‌ها:
(۱) أسنانه: دندان‌هایش (ص ۱۱ و ۲۶ و ۳۲ عربی ۱۱) (۳) الصديق الصدوق: دوست راستگو (۴) لا عوقب: کیفر نشود.
۱۹۳. گزینه ۳ درست است.
تخلص: رها شد. (خلص: رها کرد)
(درس ۷ عربی ۱۱+ ص ۳۲ و ۶۲ عربی ۱۱) (درس ۲ عربی ۱۲)
۱۹۴. گزینه ۲ درست است.
گزینه‌ای که نزدیک‌ترین مفهوم را با عبارت مقابل دارد، همین گزینه است. (ص ۸۱ عربی ۱۲)
۱۹۵. گزینه ۴ درست است.
رد گزینه‌ها:
(۱) معرفه (۲) اسم المبالغه (۳) جمعه مطامع (ص ۸۰ عربی ۱۰)
۱۹۶. گزینه ۱ درست است.
رد گزینه‌ها:
(۲) جمع مونث سالم (۳) مضاف‌الیه (۴) مزیده بزیاذه حرفین (ص ۷۲ عربی ۱۰)
۱۹۷. گزینه ۴ درست است.
رد سایر گزینه‌ها:
(۱) المبتدأ (۲) الحال (۳) مذكر مؤنث بودن أرض را دانش‌آموز باید از کلمه تصحیح و مفروشه تشخیص دهد. (ص ۲۵ عربی ۱۰)
۱۹۸. گزینه ۱ درست است.
أحبب به شکل أحبب درست است. (ص ۷۷ و ۶۶ و ۶۴ و ۵۸ عربی ۱۲)
۱۹۹. گزینه ۲ درست است.
سؤال اسم مرفوعی را می‌خواهد که صفت باشد.
رد گزینه‌ها:
(۱) العظیمه صفت مجرور (۳) المجدين صفت منصوب (۴) المخاطیه صفت مجرور (ص ۷۹ عربی ۱۲)
۲۰۰. گزینه ۳ درست است.
رد گزینه‌ها:
(۱) جمع عظم: عظام (۲) جمع أعجوبه: أعجيب (۴) جمع صحیفه: صُحف (ص ۸۰ عربی ۱۲)
۲۰۱. گزینه ۴ درست است.
رد گزینه‌ها:
(۱) أصغر اسم تفضیل است، اما مستثنی است نه مستثنی منه.

۲) عجائز مستثنی منه است، اما اسم تفضیل نیست.

۳) اکابر اسم تفضیل است، اما مستثنی منه نیست. (درس ۲ عربی ۱۱ - درس ۳ عربی ۱۲)

۲۰۲. گزینه ۳ درست است.

رد گزینه‌ها:

۱) یکون خودش مضارع است و باید مضارع ترجمه شود نه اینکه ممکن باشد

۲) بعد آن + ماضی: ماضی ترجمه می‌شود و جمله اسلوب شرط ندارد؛ برای مضارع ترجمه شدن. (درس ۳ عربی ۱۱)

۴) این جمله اسلوب شرط نیست و هر دو فعل به کار رفته ماضی ترجمه می‌شوند.

۲۰۳. گزینه ۱ درست است.

رد سایر گزینه‌ها:

۲) لا نفی مضارع و لا نفی قبل معطوف (۳) لا نهی و لا نفی (۴) لای نهی و لا نفی (درس ۱ عربی ۱۲)

۲۰۴. گزینه ۳ درست است.

أوصل: رساند. رسانید. این فعل نیاز به مفعول دارد.

با توجه به ترجمه گزینه پاسخ، می‌بینیم که فعل أوصل مناسب آن نیست: کسی را که اکرامش کردم و عزیز داشتم به موفقیت رسید. (وصل)

رد گزینه‌ها:

۱) مدیر پسری را که در زندگی‌اش تلاش می‌کرد، به آرزویش رساند.

۲) دلفین کودکی را که داشت غرق می‌شد، به ساحل رساند.

۴) راننده کسانی را که در سالن منتظرش بودند به فرودگاه رساند. (درس ۸ عربی ۱۰)

۲۰۵. گزینه ۴ درست است.

صار: فعل ناقص است و خبر را منصوب می‌کند و مبتدا به‌عنوان اسم آن، مرفوع می‌ماند.

رد گزینه‌ها:

۱) صار: مذكر است و مملوء هم مرفوع آمده.

۲) ساحه: اسم صار است که باید مرفوع باشد، اما منصوب آمده.

۳) ساحه: اسم صار است که باید مرفوع باشد، اما منصوب آمده و مملوء خبر آن است و باید منصوب باشد که مرفوع آمده.

(ص ۹۰ عربی ۱۱)

تاریخ

۲۰۶. گزینه ۱ درست است.

داریوش بزرگ پس از فرونشاندن شورش‌های داخلی و برقراری آرامش و امنیت در سرتاسر شاهنشاهی هخامنشی، به شرق لشکرکشی کرد و قسمت‌هایی از غرب و شمال غرب هند را به قلمرو خود افزود. او همچنین به‌منظور دفع حملات قبایل صحراگرد سکایی، به مناطق دوردستی در شمال دریای سیاه و جنوب روسیه کنونی لشکرکشی کرد. (تاریخ دهم درس ۹ ص ۸۵).

۲۰۷. گزینه ۲ درست است.

در دوران فرمانروایی هخامنشیان، دریانوردی و حمل‌ونقل دریایی به‌طور چشمگیری رونق گرفت. به دستور پادشاهان ساسانی، بنادر و اسکله‌های متعددی، به‌خصوص در خلیج فارس و دریای عمان ساخته شد و کشتی‌ها و دریانوردان ایرانی حضور چشمگیری در دریاها و اقیانوس‌ها داشتند. سیراف از جمله بندرهای مهم خلیج فارس بود که به گفته مورخان، اهالی آنجا در دریانوردی و صیادی مهارت زیادی داشتند. (تاریخ دهم درس ۱۳ ص ۱۲۱ و ۱۲۳).

۲۰۸. گزینه ۴ درست است.

دربارهٔ دین مادی‌ها اخبار چندانی در دست نیست، اما شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد آن‌ها اهورامزدا و برخی از خدایان کهن ایرانی همچون میترا را ستایش می‌کردند. روحانیون مادی که مَغ نامیده می‌شدند، برگزاری آیین‌های دینی از جمله خواندن نیایش‌ها و سرودها و رسم قربانی کردن را بر عهده داشتند. مغان، بعدها که به تدریج دین زرتشتی را پذیرفتند، به پیشوایان دینی جامعهٔ زرتشتی تبدیل شدند. آنان نقش مهمی در آمیختن باورهای دینی کهن خود با تعالیم زرتشت داشتند. (تاریخ دهم درس ۱۴ ص ۱۳۰).

۲۰۹. گزینه ۲ درست است.

سه آتشکدهٔ آذربُزین مهر در خراسان؛ مخصوص کشاورزان، آذرگشنسپ در آذربایجان؛ ویژهٔ شاهان و آذرفرنبغ در فارس؛ خاص موبدان، بزرگ‌تر و شکوهمندتر از دیگر آتشکده‌ها بودند. (تاریخ دهم درس ۱۴ ص ۱۳۴).

۲۱۰. گزینه ۱ درست است.

معماری ساسانی با بنای کاخ اردشیر در فیروزآباد فارس (گور) آغاز شد و با ساخت کاخ تیسفون به اوج رسید. از جمله ویژگی‌های برجستهٔ معماری آن دوره، کاربرد وسیع گنبد، ایوان و طاق در ساخت بناها، به‌ویژه کاخ‌ها بود. (تاریخ دهم درس ۱۶ ص ۱۵۰).

۲۱۱. گزینه ۱ درست است.

یکی از اقدام‌های برجسته امویان، توسعه نیروی دریایی و گسترش فتوحات در دریا بود. معاویه این اقدام را به‌منظور فتح جزایر دریای مدیترانه و پایان دادن به حاکمیت مطلق رومیان بر آن دریا انجام داد. (تاریخ یازدهم درس ۶ ص ۵۵).

۲۱۲. گزینه ۲ درست است.

پس از سَفّاح، برادرش منصور به خلافت رسید. وی نخست، عموهایش را که مدعی جانشینی سفاح بودند، از همهٔ مناصب مهمی که داشتند خلع کرد و دبیر آنان، ابن‌مقفع (روزبه ایرانی) را که متفکری شجاع و مترجم کتاب‌هایی از زبان پهلوی به عربی بود، به قتل رساند. (تاریخ یازدهم درس ۷ ص ۶۶).

۲۱۳. گزینه ۲ درست است.

الف) آموزه‌های قرآن و احادیث پیامبر (ص) انگیزه فراوانی در مسلمانان برای جست‌وجوی دانش و علم‌آموزی ایجاد کرد. ب) خروج مسلمانان از شبه‌جزیره عربستان و فتح سرزمین‌هایی مانند ایران، شام و مصر که از پیشینه تمدنی کهن و مراکز علمی و آموزشی گوناگونی برخوردار بودند، زمینه ارتباط فکری و فرهنگی میان مسلمانان با دیگر فرهنگ‌ها را فراهم آورد. در نتیجه این ارتباط، مسلمانان با علوم و دستاوردهای تمدنی مردمان سرزمین‌های فتح‌شده آشنا شدند و انگیزه و علاقه فراوانی پیدا کردند که آثار علمی و فرهنگی آن‌ها را به زبان عربی ترجمه کنند. پ) حضور پیروان ادیان دیگر از جمله یهودیان، مسیحیان و زرتشتیان در کنار مسلمانان، موجب شد که پیروان اسلام برای دفاع از باورهای دینی خود در برابر عقاید غیراسلامی، به علوم عقلی و به‌خصوص علم کلام توجه نشان دهند. ت) اختلافات دینی در میان مسلمانان و شکل‌گیری فرقه‌ها و مذاهب مختلف اسلامی نیز به گسترش علم کلام کمک کرد. ث) حمایت مادی و معنوی برخی خلفا، وزیران و دیگر مقام‌های حکومتی از عالمان و فعالیت‌های آنان نیز سهم زیادی در رواج و رونق علم و دانش در میان مسلمانان داشت. (تاریخ یازدهم درس ۷ ص ۷۱).

۲۱۴. گزینه ۱ درست است.

بنیانگذاران برخی از سلسله‌های ایرانی مانند طاهریان و سامانیان، با فرمان خلیفه عباسی به حکومت رسیدند. (تاریخ یازدهم درس ۹ ص ۹۱).

۲۱۵. گزینه ۴ درست است.

مسجد جمعه اصفهان که یکی از کهن‌ترین مسجدهای چهار ایوانی در ایران است، الگویی برای معماران مساجد در دوره‌های بعدی شد. کاشی‌ها و گچ‌بری‌ها و تزیینات به‌کار رفته در این مسجد نیز به‌عنوان نمونه‌ای عالی از هنر این دوره محسوب می‌شود. (تاریخ یازدهم درس ۱۰ ص ۱۱۲).

۲۱۶. گزینه ۲ درست است.

در نقاشی و نگارگری، به‌ویژه در عصر کریم‌خان زند، تحولی بزرگ به‌وجود آمد و نقاشان به‌تدریج هنر خود را با معیارهای هنری اروپا تطبیق دادند. مکتب نقاشی شیراز که در دوره مغولان شکل گرفته بود، در زمان زندیه به اوج رونق و زیبایی رسید و نقاشان برجسته‌ای مانند محمدصادق، اشرف و میرزاابا آثار زیبایی آفریدند. (تاریخ دوازدهم درس ۲ ص ۲۴).

۲۱۷. گزینه ۱ درست است.

پس از مرگ کرامل، مجلس و نظام سلطنت دوباره احیا شدند، اما پادشاه انگلستان به مجلس توجهی نداشت. از این رو، بار دیگر با یکدیگر ستیز کردند تا اینکه مجلس پیروز شد. این اتفاق در تاریخ انگلستان به انقلاب باشکوه شهرت دارد. یکی از پیامدهای این انقلاب این بود که منشأ الهی سلطنت نفی و مجلس منشأ قدرت و تعیین‌کننده اختیارات پادشاه شناخته شد. (تاریخ دوازدهم درس ۲ ص ۲۶).

۲۱۸. گزینه ۴ درست است.

بلافاصله پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به فرمان امام خمینی (ره) کمیته انقلاب اسلامی تأسیس شد. این کمیته وظیفه حفظ نظم و امنیت و دستگیری سران جنایتکار رژیم پهلوی را بر عهده داشت. (تاریخ دوازدهم درس ۱۱ ص ۱۴۱).

۲۱۹. گزینه ۳ درست است.

تسخیر لانه جاسوسی: در زمان تدوین قانون اساسی، دانشجویان موسوم به پیرو خط امام در ۱۳ آبان ۱۳۵۸ سفارت آمریکا در تهران را تسخیر کردند. آنان علت این اقدام را تداوم دشمنی‌ها و توطئه‌های دولت آمریکا علیه انقلاب اسلامی و دخالت در امور داخلی ایران از جمله اجازه ورود به محمدرضا شاه پهلوی برای سفر به آن کشور اعلام کردند. امام خمینی (ره) این اقدام دانشجویان را تأیید کرد و آن را انقلاب دوم خواند. (تاریخ دوازدهم درس ۱۱ ص ۱۳۹).

۲۲۰. گزینه ۱ درست است.

حکومت نادرشاه بر اقتدارگرایی مطلق شاه و تمرکز بر امور نظامی و ارتش متکی بود و نهادهای اداری در عصر حکومت او رونق چندانی نداشتند. (تاریخ دوازدهم درس ۲ ص ۲۱).

جغرافیا

۲۲۱. گزینه ۳ درست است.

در نقشه پراکندگی صنایع ایران، برخی نواحی مانند نواحی شرقی و مرکزی اگرچه از نظر منابع اولیه غنی هستند، اما از نظر فعالیت‌های اقتصادی وضعیت مناسبی ندارند. اگر به این موضوع از نظر پاسخ‌دهی به سؤالات کلیدی توجه کنیم: پاسخ سؤال «کجا» (نواحی شرقی و مرکزی)، «چه کسی» (بهره‌برداری به‌صورت محدود توسط انسان) و «چرا» (بهره‌برداری محدود از آن‌ها، دلیل عدم رشد صنعتی و استفاده از توان‌های محیطی این نواحی است) وجود دارد، اما پاسخ به سؤال «چه موقع» در این متن مشاهده نمی‌شود.

۲۲۲. گزینه ۲ درست است.

مرزهای سیاسی ایران با ۱۵ کشور مستقل به شکل‌های مختلفی تعیین شده است. مرزهای دریایی براساس خط مبنا یا پایین‌ترین حد جزر دریا تعیین شده است. مرزهای خشکی و رودخانه‌ای نیز به شکل‌های مختلفی که در کتاب یازدهم بررسی شده، از گذشته تاکنون تعیین شده است. توجه داشته باشید که وسعت مرزهای خشکی کشور ما بیشتر از دو مرز رودخانه‌ای و دریایی است. درحال حاضر طولانی‌ترین مرزهای سیاسی با کشور عراق و کوتاه‌ترین مرز با کشور ارمنستان وجود دارد.

۲۲۳. گزینه ۱ درست است.

بهره‌برداری از معادن کوه‌های البرز مربوط به عملکرد انسان در بهره‌برداری از منابع طبیعی به‌صورت سودجویانه است. این فعالیت دو پیامد اصلی دارد: الف- تعادل محیط در بلندمدت نمی‌تواند حفظ شود و این نوع بهره‌برداری، یک نوع عملکرد منفی است. ب- در استفاده از منابع طبیعی معادن و اراضی کشاورزی، ظرفیت‌ها و توان‌های محیطی ایران به‌طور کامل مورد توجه قرار نگرفته است. به همین دلیل بهره‌برداری متعادل جای خود را به بهره‌برداری بی‌رویه داده است.

۲۲۴. گزینه ۴ درست است.

موقعیت مطلق ایران به دو بخش طول جغرافیایی و عرض جغرافیایی طبقه‌بندی می‌شود. طول جغرافیایی در تعیین زمان تأثیر دارد، اما عرض جغرافیایی با زاویه تابش خورشید، دوری و نزدیکی از خط استوا و در مجموع آب‌وهوا را تحت تأثیر قرار می‌دهد. به‌طور کلی هرچه یک نقطه شهری از خط استوا فاصله بیشتری داشته باشد، زاویه تابش مایل‌تر و دریافت انرژی کمتر و آب‌وهوای سردتری دارد. بنابراین پارس‌آباد در مقایسه با بندرعباس از خط استوا دورتر است و زاویه تابش مایل‌تری دارد.

۲۲۵. گزینه ۲ درست است.

فشرده بودن و تراکم فعالیت‌های اقتصادی در شهرها که بیشتر فعالیت‌های نوع دوم (صنعت) و سوم (خدمات) است، ناشی از جمعیت بیشتر شهرها است. جمعیت زیاد شهرها نسبت به روستاها، موجب شده است که فعالیت‌های اقتصادی شهرها در مقایسه با فعالیت بخش کشاورزی روستاها که در چشم‌اندازها و فضاهای بازتری انجام می‌شود، متراکم باشد و فضاهای فشرده‌ای داشته باشد.

۲۲۶. گزینه ۳ درست است.

در بارندگی سیکلونی یا جبهه‌ای: اول اینکه دو توده هوای متفاوت در مجاورت یکدیگر قرار می‌گیرند و در آنجا یک منطقه گذار تشکیل می‌دهند. دوم اینکه برخورد این دو توده هوا با یکدیگر، موجب ناپایداری هوا و در صورت دارا بودن رطوبت، موجب بارش می‌شود و در نهایت، محل جبهه‌ها مانند محل برخورد دو توده هوای متفاوت گرم و مرطوب با سرد و خشک، محل وقوع بارش است. اما گزینه ۳ مربوط به بارندگی همرفتی است و بنابراین در بارندگی سیکلونی ممکن نیست مشاهده شود.

۲۲۷. گزینه ۲ درست است.

بیابان نامیب و آتاکاما از جمله بیابان‌های ساحلی هستند که در اثر جریان آب سرد اقیانوسی که از قطب به سمت عرض‌های پایین حرکت می‌کند، تشکیل شده و مانع از صعود هوا شده است. اما بیابان تکله‌ماکان از جمله بیابان‌های قرارگرفته در خشکی است که به دلیل جهت ناهمواری‌ها، قرار گرفتن در پشت کوه‌ها و نرسیدن توده هوای مرطوب، تشکیل شده است.

۲۲۸. گزینه ۱ درست است.

در این سؤال تنها چاله‌های بادی به درستی تشریح نشده است. این پدیده در ماسه‌های دانه‌ریز و فاقد پوشش گیاهی تشکیل می‌شود و در اثر برخورد با آب‌های زیرزمینی و چسبندگی ماسه‌های دانه‌ریز، عملکرد آن متوقف می‌شود و نمی‌تواند به فرسایش کاوشی خود ادامه دهد.

۲۲۹. گزینه ۴ درست است.

گیاهان به‌طور کلی موجودات فتوسنتزکننده هستند و از این طریق، ترکیبات آلی تولید کرده و اکسیژن نیز آزاد می‌کنند. به‌طور کلی تنوع پوشش گیاهی، تراکم پوشش گیاهی، قد بیشتر گیاهان و همچنین سرعت رشد آن‌ها در نواحی با ارتفاع کم و در زیست‌بوم‌هایی با بارش بسیار زیاد، مانند جنگل‌های بارانی استوایی با تولید ماده آلی گیاهان ارتباط مستقیم دارد و بنابراین اکسیژن بیشتری آزاد می‌کنند.

۲۳۰. گزینه ۱ درست است.

به‌طور کلی قلمرو و وسعت نواحی، متفاوت است. گاه یک ناحیه بخشی از یک روستا، یک شهر یا استان یا یک کشور است و گاه چند کشور و قاره را دربرمی‌گیرد و مقیاس جهانی دارد. به‌عنوان مثال ناحیه زبانی هند و اروپایی بسیار گسترده است و در چندین قاره از جمله قاره آسیا و اروپا گسترده است. گزینه‌های ۳ و ۴ بیانگر موضوع دیگر، یعنی عدم انطباق مرزهای سیاسی با مرزهای طبیعی و انسانی است. گزینه ۲ نیز ویژگی تغییرات مرزهای نواحی را در طول زمان نشان می‌دهد که موضوع متفاوتی با صورت سؤال است.

۲۳۱. گزینه ۲ درست است.

کشورهای نیمه‌پیرامون عبارت‌اند از: چین، کره جنوبی و سنگاپور که دچار تحولات صنعتی شده‌اند و بین کشورهای مرکز و پیرامون قرار دارند. اما کشورهایی نظیر نیکاراگوئه، نامیبیا، پرو و ... از جمله کشورهای پیرامونی هستند که مشخصات آن در متن کتاب یازدهم بررسی شده است.

۲۳۲. گزینه ۴ درست است.

عبارت درج شده در صورت سؤال به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده حومه‌نشینی و سؤال کلیدی «چطور» پرداخته است و بیان می‌کند که گسترش حمل‌ونقل به دلیل افزایش جمعیت شهرنشین در کلان‌شهرها، منجر به توسعه حومه‌نشینی شده است. بنابراین، این عبارت به ماهیت و چیستی پدیده حومه‌نشینی پرداخته است، بلکه سیر تکوین آن را مورد توجه قرار داده است.

۲۳۳. گزینه ۲ درست است.

به‌طور کلی، افزایش جمعیت شهری از سه طریق صورت گرفته است: ۱- افزایش طبیعی جمعیت شهرها، یعنی رشد مولید و تولدها نسبت به مرگ و میر (رشد طبیعی جمعیت)؛ ۲- مهاجرت روستاییان به شهرها (رشد مطلق جمعیت شهرها)؛ و ۳- افزایش جمعیت برخی روستاها و تبدیل شدن آن‌ها به نقاط شهری یا ادغام روستاها در بافت شهری. اما شهرگرایی تنها شیوه زندگی روستائینان را مشابه شهرها کرده است و مستقیماً منجر به افزایش شهرها و شهرنشینی نشده است.

۲۳۴. گزینه ۳ درست است.

میزان احداث شبکه‌های ریلی و دسترسی به آن‌ها در نواحی مختلف دنیا متفاوت است. قاره اروپا گسترده‌ترین شبکه خط‌آهن را در میان قاره‌های جهان دارد و سفر به بیشتر کشورهای این قاره از طریق خط‌آهن و قطار امکان‌پذیر است. البته برخی از کشورهای جهان نیز راه‌آهن ندارند. کشورهای ایالات متحده آمریکا، روسیه، چین و هند بیشترین میزان خطوط ریلی را در جهان دارند. ایالات متحده آمریکا دارای گسترده‌ترین و طولانی‌ترین شبکه ریلی در جهان است که ۸۰ درصد آن به حمل بار اختصاص دارد. بیشترین میزان خطوط سریع‌السیار و طولانی‌ترین خط قطار تندروی جهان (پکن - گوانجو به طول ۲۲۹۸ کیلومتر) متعلق به کشور نیمه پیرامون چین است. در کشور پهناور هند نیز سالانه میلیون‌ها نفر برای سفر از قطار استفاده می‌کنند.

۲۳۵. گزینه ۱ درست است.

نواحی بارشی ایران توزیع متفاوتی دارد. برخی نواحی مانند نواحی داخلی وسعت بسیار زیادی دارد و به دلیل بارش محدود سالانه، سطوح کشاورزی این نواحی به آبیاری نیاز دارد، اما برخی نواحی مرطوب مانند خزر غربی، بیشتر از ۵۰۰ میلی‌متر بارش سالانه دارد و نیاز به آبیاری ندارد. متأسفانه در کشور ایران قلمرو مناطق خشک وسیع‌تر است. به همین دلیل این نواحی نیاز به آبیاری دارد و در صورت خشکسالی‌ها، بسیار آسیب‌پذیر است و به همین دلیل مهم‌ترین عامل تهدیدکننده بخش کشاورزی در کشور ما، خشکسالی است.

فلسفه و منطق

۲۳۶. گزینه ۱ درست است.

در این گزینه، در عبارت اول لنگه کفش به دلالت التزام و در عبارت دوم به دلالت مطابقه و در عبارت سوم به دلالت تضمن به کار رفته است.

۲۳۷. گزینه ۲ درست است.

مفاهیم کتاب منطق تو، خداوند، سیمرغ، سالار شهیدان، مولود کعبه، کاشف آمریکا و دیو کلی هستند. مفاهیم امت اسلام، امسال، رخس، این لباس‌ها و کوه دماوند جزئی هستند.

۲۳۸. گزینه ۲ درست است.

در مصرع اول این بیت، قضیه شرطی و در مصرع دوم، قضیه‌ای حملی وجود دارد. در گزینه ۱ در مصرع اول، قضیه حملی و در مصرع دوم، قضیه‌ای وجود ندارد و جمله انشائی است. در گزینه ۳ یک قضیه شرطی منفصل وجود دارد. در گزینه ۴ دو قضیه حملی وجود دارد.

۲۳۹. گزینه ۱ درست است.

در الف: اگر قضیه A صادق باشد، B قضیه متداخل جزئی آن و صادق است و همچنین B می‌تواند عکس مستوی آن باشد و صادق است.

در ب: اگر قضیه A صادق باشد، قضیه B متناقض آن و کاذب است و همچنین می‌تواند قضیه متضاد آن و کاذب باشد.

در ج: اگر قضیه A کاذب باشد، B قضیه متداخل کلی آن و کاذب است.

۲۴۰. گزینه ۳ درست است.

از این دو مقدمه می‌توان یک قیاس اقترانی شکل سوم ساخت که نتیجه معتبر آن می‌شود: «بعضی ج، الف نیست.» و صادق است. قضیه «هر ج، الف است.» نقیض نتیجه است و حتماً کاذب است. قضیه «بعضی الف، ج نیست.» عکس مستوی نتیجه است و چون سالبه جزئی، عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد، یعنی عکس آن ممکن است صادق یا کاذب باشد. قضیه «هیچ ج، الف نیست.» متداخل نتیجه است و اگر جزئی صادق باشد، قضیه کلی متداخل آن ممکن است صادق یا کاذب باشد.

۲۴۱. گزینه ۴ درست است.

در فن اقناع به مخاطبین آموزش داده می‌شود که چگونه از زبان بدن استفاده کنند و روان و شیوا سخن بگویند.

۲۴۲. گزینه ۴ درست است.

اگر انسانی از مرحله تفکر در مسائل زندگی روزمره عبور کند و با جدیت و پیوسته به سؤال‌های بنیادین زندگی بپردازد، وارد مرتبه دوم تفکر شده که می‌توان آن را تفکر فلسفی نامید. این انسان ممکن است یک کارگر یا فیزیکدان، پزشک یا دانشجو باشد، اما وقتی چنین پرسش‌هایی را جدی گرفته و به دنبال یافتن پاسخ برآمده، در حال تمرین تفکر فلسفی است.

۲۴۳. گزینه ۲ درست است.

محتوای سایر گزینه‌ها یک پرسش یا مسئله بنیادین در حوزه دین نیست و برای بررسی آن‌ها صرفاً از روش تعقلی و استدلالی استفاده نمی‌شود، اما این عبارت که «آیا دین ذاتی بشر است یا یک پدیده اجتماعی است؟» مسئله‌ای بنیادی در حوزه دین است و نیاز به تبیین عقلانی دارد.

۲۴۴. گزینه ۱ درست است.

شهود وحیانی به پیامبران اختصاص دارد و خداوند از طریق وحی و به واسطه پیامبران، معارفی را در اختیار بشر قرار می‌دهد که به آن، معارف وحیانی می‌گویند. انسان‌ها می‌توانند با تأمل و تدبیر در قرآن که نمونه‌ای از کلام الهی (وحی) است و به میزان توانایی و همت خود از بسیاری حقایق آگاه شوند.

۲۴۵. گزینه ۳ درست است.

به نظر دکارت، روح از قوانین فیزیکی آزاد است، ولی بدن مانند دیگر اجسام، از قوانین فیزیکی تبعیت می‌کند و آزاد نیست. کانت اختیار و اراده را ویژگی نفس می‌داند.

۲۴۶. گزینه ۴ درست است.

به نظر ماتریالیست‌ها انسان هر کاری را برای منافع طبیعی خود انجام می‌دهد؛ بنابراین اولین قانون اخلاقی این است: آنچه برای خود می‌پسندی، برای دیگران هم بپسند. در این صورت است که می‌توانی با دیگران زیست کنی. به نظر کانت هر کاری را که انسان برای اطاعت از وجدان خود انجام می‌دهد، خیر اخلاقی شمرده می‌شود. به نظر ارسطو معیار فعل اخلاقی در رعایت اعتدال است و عقل هر انسانی این اعتدال را درک می‌کند.

۲۴۷. گزینه ۴ درست است.

حمل ناطق بر انسان، جسم بر کتاب، فلز بر آهن، رنگ بر سفیدی و یگانه بر غنی بالذات، حمل اولی و بی‌نیاز از دلیل است. حمل وجود بر روح، وجود بر شکل سه‌ضلعی و زوج بر عدد، نیازمند دلیل است.

۲۴۸. گزینه ۱ درست است.

در سایر گزینه‌ها لفظ «باید» نشانگر ضرورت بخشی علت به معلول نیست، بلکه ممکن است یکی از علل ناقصه یا مقدمه و لوازم انجام آن کار باشند. ولی در گزینه موردنظر، اشاره به علت تامه شده است که در این صورت وجود معلول ضروری خواهد بود.

۲۴۹. گزینه ۱ درست است.

از نظر فیلسوفان مسلمان نیز همانند نظر هیوم، صرف توالی یا همزمانی دو پدیده نمی‌تواند نشانگر وجود رابطه علیت میان آن‌ها باشد. مثلاً رعد و برق یا شب و روز، همواره متوالی هستند، ولی رابطه علیت میان آن‌ها برقرار نیست، بلکه باید رابطه وجودبخشی باشد و وجود یکی ضرورتاً دیگری را به وجود آورد.

۲۵۰. گزینه ۳ درست است.

در این دوره، فیلسوفان و حکمای مسیحی تحت تأثیر مطالعه کتاب‌های ابن‌سینا و ابن‌رشد به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند، ولی از آنجا که توجه به عقل و عقلانیت با مبانی اولیه کلیسای کاتولیک سازگاری نداشت، این توجه به تدریج به گسترش عقل‌گرایی و عقب‌نشینی اندیشه‌های دینی انجامید، تا اینکه در این دوره، عقل جای دین را گرفت.

۲۵۱. گزینه ۱ درست است.

وقتی دیدگاه تجربه‌گرایانی چون اگوست کنت (که معتقد بود عقل صرفاً آنگاه که با روش تجربی و حسی وارد عمل می‌شود، به واقعیت دست می‌یابد و به علم می‌رسد) در میان فیلسوفان اروپایی گسترش یافت و توانایی عقل محدود به امور تجربی و حسی گردید، اثبات اموری مانند ماوراءالطبیعه و حقیقت روحی و معنوی انسان و جهان ناممکن شمرده شد.

۲۵۲. گزینه ۲ درست است.

موجودات عالم عقول هرچند روحانی و غیرمادی هستند، ولی همگی ممکن‌الوجود بالذات‌اند. اولین مخلوق خداوند عقل اول نام دارد. یکی از موجودات عالم عقول، عقل فعال نام دارد که عامل فیض‌رسانی به عقل انسان‌ها است. یعنی تمام ادراک‌ها و دانش‌های انسان به مدد این عقل صورت می‌گیرد و به‌واسطه آن است که انسان مفاهیم کلی را می‌فهمد و درک می‌کند. مقام و منزلت عقل فعال نسبت به انسان، مانند آفتاب است نسبت به چشم.

۲۵۳. گزینه ۳ درست است.

در مرحله عقل هیولانی، انسان هیچ ادراک عقلی ندارد، اما استعداد و آمادگی درک معقولات را دارد. در عقل بالملکه، عقل مفاهیم و قضایای بدیهی را درک می‌کند. در عقل بالفعل، عقل شکوفا شده و به فعلیت رسیده و با تمرین و تکرار دانش‌هایی را کسب می‌کند و در مرحله عقل بالمستفاد انسان به‌طوری بر دانش‌هایی که کسب کرده مسلط است که از هر کدام که بخواهد می‌تواند استفاده کند.

۲۵۴. گزینه ۳ درست است.

در حکیم متأله کسی است که هم در صور برهانی به کمال رسیده و هم به اشراق و عرفان دست یافته است که بهترین دسته به حساب می‌آیند. حکیم متأله خلیفه و جانشین خدا است و جهان هیچ‌گاه از حکیمی که چنین باشد، خالی نیست؛ زیرا برای مقام خلافت الهی ضروری است که امور و حقایق را بی‌واسطه از حق تعالی دریافت کند. گاهی امام متأله، در ظاهر حاکم است و گاهی به‌طور نهانی. اگر ریاست واقعی جامعه به دست او افتد، زمان وی بس نورانی شود و هرگاه جامعه از تدبیر حکیمی الهی تهی ماند، ظلمت و تاریکی بر آن سایه افکند.

۲۵۵. گزینه ۲ درست است.

طبق نظریه اصالت وجود، آنچه اصیل و واقعی است، وجود است و واقعیت خارجی، مابه‌ازاء و مصداق وجود است و آنچه ما در خارج می‌یابیم (از آسمان و درخت و غیره)، همه مصداق وجود هستند؛ البته وجودهایی متفاوت و با نقص و کمالات متفاوت‌اند. ذهن انسان وقتی به این وجودهای متفاوت نظر می‌کند، متناسب با تفاوت‌ها و خصوصیات هر کدام از آن‌ها، تصورات و مفاهیمی از قبیل آسمان، درخت، انسان و غیره را انتزاع می‌کند.

روان‌شناسی

۲۵۶. گزینه ۱ درست است.

مشاهده باید همراه با ثبت دقیق و به‌دور از پیش‌داوری شخصی باشد. آزمون‌ها ابزاری برای کمی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی هستند. این ابزار دارای دو ویژگی مهم است: باید دقیقاً چیزی را اندازه‌گیری کنند که برای آن ساخته شده‌اند و علاوه بر این، در دفعات متعدد اجرا باید نمره یکسان یا تقریباً یکسانی به ما بدهند. (درس ۱)

۲۵۷. گزینه ۳ درست است.

به هر نوع فعالیتی که به‌طور مستقیم مشاهده می‌شود، «رفتار» می‌گویند؛ مانند صحبت کردن، راه رفتن، خندیدن، خوردن و ... به فرآیندهای ذهنی که به‌طور غیرمستقیم (از طریق گزارش فرد، آزمون‌های روان‌شناختی، بررسی نمودهای رفتاری و ...) قابل مشاهده هستند، «شناخت» گفته می‌شود؛ مانند استدلال، قضاوت، حل مسئله، برنامه‌ریزی و ... (درس ۱)

۲۵۸. گزینه ۴ درست است.

در گزینه ۴ بلند شدن از وضعیت نشسته، در بازه ۹ تا ۱۲ ماهگی رخ می‌دهد و ترس از غریبه، مربوط به بازه ۷ تا ۸ ماهگی است؛ بنابراین، هیچ اشتراکی بین بازه زمانی این دو ویژگی وجود ندارد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: لبخند اجتماعی: ۲ تا ۳ ماهگی / نشستن با کمک: ۳ تا ۶ ماهگی (در ۳ ماهگی اشتراک دارند).

گزینه ۲: ایستادن با کمک: ۷ تا ۱۰ ماهگی / ترس از غریبه: ۸ ماهگی (در ۸ ماهگی اشتراک دارند).

گزینه ۳: لبخند اجتماعی: ۲ تا ۳ ماهگی / بالا نگه داشتن چانه و سینه: صفر تا ۲ ماهگی (در ۲ ماهگی اشتراک دارند). (درس ۲)

۲۵۹. گزینه ۲ درست است.

هرچند رشد درک اخلاقی به شکل‌گیری سایر عناصر شناخت وابسته است، اما در بسیاری از موارد صرف داشتن شناخت، به رفتار اخلاقی منجر نمی‌شود. برای اینکه شناخت به اخلاق منتهی شود، شناخت باید به عقاید و باورها و ارزش‌های فرد تبدیل شود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: رشد درک اخلاقی به شکل‌گیری سایر عناصر شناخت وابسته است.

گزینه ۳: پردازش مفهومی لازمه بروز رفتار اخلاقی نیست.

گزینه ۴: بروز رفتار اخلاقی مستلزم شکل‌گیری شناخت است؛ پس شناخت، شرط لازم است (اما شرط کافی نیست). (درس ۲)

۲۶۰. گزینه ۴ درست است.

عمر انسان بعد از تولد به سه دوره کودکی (طفولیت از تولد تا ۲ سالگی، کودکی اول از ۲ تا ۷ سالگی و کودکی دوم از ۷ تا ۱۲ سالگی)، نوجوانی و بزرگسالی (جوانی، میانسالی و پیری) تقسیم می‌شود. (درس ۲)

۲۶۱. گزینه ۳ درست است.

آشنایی نسبی با محرک و موضوع مورد توجه، یکی از موانع تمرکز است. اگر محرک مورد نظر به دفعات متعدد ارائه شود، خوگیری شکل می‌گیرد.

در مقابل، تازگی موضوع ارائه شده، تمرکز ایجاد می‌کند. بنابراین برای اینکه تمرکزتان هنگام مطالعه افزایش یابد، سعی کنید موضوع مورد مطالعه را به صورت‌های مختلف و از زوایای متفاوت ببینید. (درس ۳)

۲۶۲. گزینه ۱ درست است.

ما به همه آنچه توجه داریم، آگاهی کامل نداریم. پدیده آماده‌سازی نشان‌دهنده این موضوع است و زمانی اتفاق می‌افتد که شناخت محرک معینی، تحت تأثیر ارائه پیشین همان محرک یا محرک شبیه به آن قرار می‌گیرد. به عنوان مثال دیدن نام تجاری یک کالا روی کیسه خرید، سبب می‌شود که موقع خرید، آن کالای خاص را انتخاب کنیم؛ بدون آنکه نسبت به این موضوع آگاهی کامل داشته باشیم. (درس ۳)

۲۶۳. گزینه ۴ درست است.

به توانایی فرد برای یافتن محرک هدف در یک دوره زمانی طولانی، «گوش‌به‌زنگی» گفته می‌شود. در این مثال، مردم به‌طور مکرر از رسانه‌های جمعی هشدارهای متخصصین درباره کرونا را شنیده‌اند و منتظر وقوع آن برای خود بوده‌اند، ولی نمی‌دانستند چه زمانی به وقوع خواهد پیوست. پس در اینجا، گوش‌به‌زنگی کارکرد داشته است و در عین حال باید توجه داشت که مهم‌ترین علت کاهش گوش‌به‌زنگی، خستگی است. یعنی بعد از مدتی مردم خسته شدند و آن را رها کردند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های ۱ و ۳: منحصر به فرد بودن هدف و عوامل انحرافی، از عوامل مؤثر بر کارکرد جست‌وجو است، نه گوش‌به‌زنگی.

گزینه ۲: هشدار کاذب زمانی است که یک محرک غایب، به‌اشتباه ردیابی شود که مثال ذکر شده چنین چیزی نیست. (درس ۳)

۲۶۴. گزینه ۳ درست است.

زمان بازیابی	ظرفیت یا گنجایش اندوزش	نوع رمزگردانی	مراحل
			حافظه انواع حافظه
حدود نیم ثانیه	نامحدود	حسی	حسی
چند دقیقه	2 ± 7 ماده	حسی (همراه با توجه)	کوتاه‌مدت
از چند دقیقه تا آخر عمر	نامحدود	عمدتاً معنایی	بلندمدت

با توجه به جدول بالا، ظرفیت یا گنجایش حافظه حسی و بلندمدت نامحدود است و رمزگردانی حافظه حسی و کوتاه‌مدت از نوع حسی است (که البته در حافظه کوتاه‌مدت، رمزگردانی حسی همراه با توجه است). (درس ۴)

۲۶۵. گزینه ۲ درست است.

پرهیز از همزمانی فعالیت (توجه ناقص): به اطلاعات توجه دقیق داشته باشید. بیشتر افرادی که می‌گویند حافظه ما ضعیف است، مشکل حافظه ندارند، بلکه مشکل توجه دارند. وقتی همزمان چند موضوع را به حافظه می‌سپاریم، حاصل آن شکل‌گیری حافظه‌های ضعیف از موضوع‌های مختلف است. (درس ۴)

۲۶۶. گزینه ۱ درست است.

رمزگردانی به صورت‌های مختلف صورت می‌گیرد. کودکان به صورت جزء‌به‌جزء اطلاعات را رمزگردانی می‌کنند، درحالی‌که بزرگسالان به صورت کلی و خلاصه رمزگردانی می‌کنند. در رمزگردانی جزء‌به‌جزء امکان خطای بیشتری وجود دارد. (درس ۴)

۲۶۷. گزینه ۴ درست است.

وقتی یادگیرندگان، شکست را به چیزی نسبت دهند که نمی‌توانند آن را کنترل کنند (مانند توانایی پایین و دشواری تکلیف)، انگیزه بسیار کمی برای جبران آن خواهند داشت.

کسانی که شکست را به عوامل پایدار (مانند استعداد و دشواری تکلیف) نسبت می‌دهند، چون هرگز نمی‌توانند آن را تغییر دهند، دچار یأس و دل‌سردی می‌شوند. توجه داشته باشید که عوامل پایدار و غیرقابل کنترل همیشه بیرونی نیستند و می‌توانند درونی هم باشند؛ مانند استعداد. (درس ۷)

۲۶۸. گزینه ۳ درست است.

هرگاه فرد مجبور شود بین دو انتخاب مطلوب یکی را برگزیند، دچار «ناهماهنگی بعد از تصمیم» می‌شود. یعنی بعد از انتخاب دانشگاه، کشور یا کالای موردنظر، درباره آن که انتخاب کرده، مزایا و درباره آن که رد کرده، معایب را برمی‌شمارد. در گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ افراد دچار ناهماهنگی شناختی هستند، چون بین شناخت و رفتارشان هماهنگی وجود ندارد. (درس ۷)

۲۶۹. گزینه ۱ درست است.

هر نگرش دارای یک عنصر شناختی، یک عنصر احساسی و یک عنصر آمادگی برای عمل است.

عنصر شناختی شامل اطلاعات، باورها و اعتقادات فرد درباره موضوع است. (مورد الف)

عنصر احساسی شامل احساسات و عواطف فرد نسبت به موضوع است. (مورد ج)

عنصر آمادگی برای عمل مربوط به شیوه‌های پاسخ‌گویی فرد و آمادگی وی برای اقدام کردن در رابطه با موضوع است. (مورد ب) (درس ۷)

۲۷۰. گزینه ۳ درست است.

(درس ۶)

مراحل	اقدام مورد نیاز	مثال توضیحی
۱	شناسایی و تعریف تصمیم موردنظر	انتخاب رشته تحصیلی
۲	شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های آن تصمیم	انتخاب رشته تحصیلی دوره دوم متوسطه از بین ۴ انتخاب
۳	بیان ویژگی‌های هر انتخاب یا اولویت	بررسی دروس هر رشته و ...
۴	ارزیابی پیامدهای هر انتخاب یا اولویت	امنیت شغلی و علایق تحصیلی
۵	اجرای بهترین اولویت	انتخاب رشته علوم انسانی
۶	تعهد و پایبندی به اجرای اولویت موردنظر	مطالعه دقیق هدفمند و کارآمد دروس این رشته
۷	بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت موردنظر	پیشرفت تحصیلی مطلوب و ابراز رضایت تحصیلی

۲۷۱. گزینه ۲ درست است.

گاهی مراحل تصمیم‌گیری به درستی انجام نمی‌شود و به کارگیری روش‌های غلط، نتایج منفی به بار می‌آورد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: در شرایطی که اطمینان کافی به نتایج تصمیم‌گیری وجود ندارد، تصمیم‌گیری با خطر (ریسک) همراه است، ولی لزوماً نتایج منفی به بار نمی‌آورد. گاهی تصمیم‌گیری‌های پرخطر با نتایج مثبت همراه‌اند.

گزینه ۳: هرچند سبک غالب هر فردی باید منطقی باشد، ولی همه ما در برخی موقعیت‌ها مجبور می‌شویم از سایر سبک‌های تصمیم‌گیری استفاده کنیم و این همیشه با نتایج منفی همراه نیست.

گزینه ۴: در هنگام روبه‌رو شدن با تصمیم‌گیری‌های پیچیده و دشوار، اگر مراحل به‌درستی انجام شوند و از روش‌های درست استفاده شود، نتایج مثبت به‌وجود می‌آید. (درس ۶)

۲۷۲. گزینه ۳ درست است.

ناتوانی در تصمیم‌گیری برای انتخاب دو موضوع جذاب و خواستنی «تعارض گرایش - گرایش» نام دارد و وقتی فرد یکی از آن‌ها را انتخاب می‌کند، می‌توانیم بگوییم تعارض خود را حل کرده است. از طرف دیگر هرگاه فرد مجبور شود بین دو انتخاب مطلوب یکی را برگزیند، دچار ناهماهنگی بعد از تصمیم می‌شود؛ به همین دلیل بعد از انتخاب، درباره آنچه انتخاب کرده، مزایا و درباره آنچه رد کرده، معایب را می‌شمارد. (درس ۶)

۲۷۳. گزینه ۲ درست است.

در روش خرد کردن، یک مسئله بزرگ به چند مسئله کوچک تقسیم می‌شود. افراد مسئله‌های کوچک را حل می‌کنند تا به تدریج بتوانند به حل مسئله بزرگ دست یابند.

در هر موقعیت مسئله، با دو حالت وجود مسئله (وضعیت موجود) و حالت دسترسی به راه‌حل (وضعیت مطلوب) مواجه هستیم. در روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب، حل‌کننده مسئله تلاش می‌کند، فاصله این دو وضعیت را کاهش دهد. یعنی در هر گام، به وضعیت حل مسئله نزدیک‌تر می‌شود.

روش بارش مغزی در ۴ مرحله انجام می‌شود. بعد از اینکه مسئله تعریف شد (مرحله ۱)، سعی می‌شود راه‌حل‌های مختلف ارائه شود (مرحله ۲). سپس معیارهایی برای داوری درباره هر راه‌حل ارائه می‌شود (مرحله ۳) و در نهایت با استفاده از این معیارها، بهترین راه‌حل انتخاب می‌شود (مرحله ۴). (درس ۵)

۲۷۴. گزینه ۴ درست است

شاخص‌های مسئله خوب تعریف‌شده عبارت‌اند از:

- ۱) موقعیت اولیه و اقدامات احتمالی آن مشخص است. (۲) موانع روشن‌تری وجود دارد.
 - ۳) فهرست اقدامات یا راهبردهای در دسترس وجود دارد. (۴) هدف دقیقاً تعریف شده است.
 - ۵) امکان تضمین دستیابی یا عدم دستیابی به هدف وجود دارد.
- در مسائل بد تعریف‌شده، شاخص‌های بالا وجود ندارد. (درس ۵)

۲۷۵. گزینه ۱ درست است.

روش‌های اکتشافی برخلاف روش‌های تحلیلی نیاز به پردازش عمیق اطلاعات ندارند و در حداقل زمان به راه‌حل می‌رسند، اما اعتبار آن‌ها با گذشت زمان به‌شدت متزلزل می‌شود. روش‌های تحلیلی در بسیاری از موارد زمان‌بر هستند و نیاز به پردازش عمیق اطلاعات دارند. (درس ۵)